

Návrh na zlepšení objemu prodeje pojistných produktů se zaměřením na životní pojištění

Marcela Mandřáková

Bakalářská práce
2007

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Vyšší odborná škola ekonomická
akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Marcela MANDÁKOVÁ**
Studijní program: **B 6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Finanční řízení podniku**

Téma práce: **Návrh na zlepšení objemu prodeje pojistných produktů se zaměřením na životní pojištění**

Zásady pro vypracování:

- 1. Provedte literární průzkum v oblasti základních druhů životního pojištění, stavebního spoření a penzijního fondu.**
- 2. S využitím odborné literatury a informací získaných v Generali pojišťovně, a. s. proveďte analýzu životního pojištění a dalších vybraných forem finančního zabezpečení.**
- 3. Navrhňte opatření pro zlepšení prodeje životního pojištění.**

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

[1] DUCHÁČKOVÁ, E. Principy pojištění a pojišťovnictví. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2005. 178 s. ISBN 80-86119-92-0.

[2] DAŇHEL, J. Kapitoly z pojistné teorie. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2002. 139 s. ISBN 80-245-0306-9.

[3] MESRŠMÍD, J. Životní pojištění. 1. vyd. Praha: Grada, 2002. 104 s. ISBN 80-247-0146-4.

[4] ČEJKOVÁ, V. Pojišťovnictví. 1. vyd. Brno: Ekonomicko-správní fakulta MU, 1999. 177 s. ISBN 80-210-1637-X.

[5] CIPRA, T. Pojistná matematika. 1. vyd. Praha: Ekopress, 1999. 398 s. ISBN 80-861-1917-3.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Viktor Kartousek**
EXT.

Datum zadání bakalářské práce: **6. října 2006**

Termín odevzdání bakalářské práce: **8. prosince 2006**

Ve Zlíně dne 3. listopadu 2006

Ing. Alena Dofková
v zast. děkan

Ing. Eva Heczková, Ph.D.
v zast. ředitel ústavu

ABSTRAKT

Cílem bakalářské práce je analýza životního pojištění, stavebního spoření a penzijního fondu z hlediska jejich spořicí složky. Celkovým výsledkem práce má být návrh na zvýšení objemu prodeje životního pojištění. V teoretické části se zaměřím historii a vývoj pojišťovnictví. Dále uvedu informace o životním pojištění, stavebním spoření a penzijním fondu, výhody a nevýhody těchto produktů. V praktické části provedu analýzu těchto produktů na základě propočtů a srovnání výhodnosti jejich spořicí složky. V závěru práce budou uvedena doporučení pro společnost na zvýšení prodeje životního pojištění.

Klíčová slova: pojištění, pojišťovna, pojistné, životní pojištění, penzijní fond, penzijní připojištění, stavební spoření

ABSTRACT

The main goal of the bachelor thesis is analysis of life insurance, building saving and pension fund. The outcome of the thesis is to provide proposal for increase in bulk of the life insurance sale. In the theoretical part I will focus on history and development of the insurance market. I will also precede information about life insurance, building saving and, pension fund, their benefits and drawbacks. In the practical part I will mainly analyse this selected products. I will achieve the analysis on the basis of calculation and comparison of the saving elements. At the end of my work there will be mentioned recommendations for the company.

Keywords: insurance, insurance company, insurance premium, life insurance, pension fund, pensionary supplementary insurance, building saving.

V této bakalářské práci bych chtěla poděkovat zejména Ing. Viktorovi Kartouskovi z Generali pojišťovny a. s. za poskytnuté informace při zpracovávání práce, za cenné rady a zejména za čas, který mi věnoval.

OBSAH

ÚVOD	7
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1	HISTORIE POJIŠŤOVNICTVÍ 10
1.1 VÝVOJ POJIŠŤOVNICTVÍ VE SVĚTĚ	10
1.1.1 3000 let před Kristem.....	10
1.1.2 2500 let před Kristem.....	10
1.1.3 1000 let před Kristem.....	10
1.1.4 400 let před Kristem.....	10
1.1.5 Počátek našeho letopočtu	10
1.2 HISTORIE POJIŠTĚNÍ NA ČESKÉM POJISTNÉM TRHU.....	11
2	POJIŠTĚNÍ 13
2.1 KLASIFIKACE POJIŠTĚNÍ	13
2.1.1 Formy pojištění	13
2.1.2 Pojistné druhy.....	14
2.1.3 Pojistné typy	14
2.1.4 Pojistná odvětví.....	14
3	POJIŠŤOVNA 15
3.1 POJIŠŤOVACÍ ČINNOST	15
3.2 TECHNICKÉ REZERVY POJIŠŤOVNY	15
3.3 SKLADBA FINANČNÍHO UMÍSTĚNÍ	16
4	ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ 18
4.1 VÝHODY ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	18
4.2 NEVÝHODY ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ.....	18
4.3 PŘEDPOKLADY VÝVOJE ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ.....	19
4.4 ZÁKLADNÍ ČLENĚNÍ ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	19
4.5 ROZDĚLENÍ ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ PODLE JEJICH HLAVNÍHO ÚČELU	19
4.6 PŘEHLED PRODUKTŮ ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ.....	20
4.6.1 Dočasné pojištění pro případ smrti	20
4.6.2 Pojištění pro případ dožití	21
4.6.3 Smíšené životní pojištění	21
4.6.4 Důchodové pojištění.....	22
4.6.5 Rodinné pojištění, pojištění dětí a mládeže, stipendijní pojištění, svatební pojištění.....	23
4.6.6 Věnové pojištění.....	23
4.7 DRUHY PŘIPOJIŠTĚNÍ K ŽIVOTNÍMU POJIŠTĚNÍ.....	23
4.7.1 Připojištění úrazu	23
4.7.2 Pojištění invalidity	24
4.7.3 Pojištění vážných chorob	24
4.7.4 Pojištění dlouhodobé péče.....	24

4.7.5	Nemocenské pojištění	24	
5	PENZIJNÍ FOND, PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ	26	
5.1	HISTORIE PENZIJNÍCH FONDŮ	26	
5.2	PENZIJNÍ FOND	26	
5.3	PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ.....	27	
5.4	VÝHODY PENZIJNÍHO PŘIPOJIŠTĚNÍ.....	27	
5.5	NEVÝHODY PENZIJNÍHO PŘIPOJIŠTĚNÍ	28	
6	STAVEBNÍ SPOŘENÍ	29	
6.1	STAVEBNÍ SPOŘITELNA.....	29	
6.1.1	Možnosti investování prostředků účastníků.....	29	
6.2	HISTORIE STAVEBNÍHO SPOŘENÍ.....	30	
6.3	VÝHODY STAVEBNÍHO SPOŘENÍ.....	30	
6.4	NEVÝHODY STAVEBNÍHO SPOŘENÍ	30	
II	PRAKTICKÁ ČÁST	32	
7	GENERALI POJIŠŤOVNA A. S.	33	
7.1	ZÁKLADNÍ ÚDAJE O SPOLEČNOSTI	33	
7.2	PŘEDSTAVENSTVO.....	33	
7.3	HISTORIE GENERALI POJIŠŤOVNY, A. S.	34	
7.4	PODÍL GENERALI POJIŠŤOVNY A. S. NA TRHU	35	
	SVÝVOJ ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ, STAVEBNÍHO SPOŘENÍ A PENZIJNÍCH FONDŮ		
9	VÝCHOZÍ PŘEDPOKLADY POROVNÁNÍ	37	
10	PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ	38	
10.1	STÁTNÍ PŘÍSPĚVKY	38	
10.2	DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ	38	
10.3	ČASOVÉ PARAMETRY	39	
10.4	FORMA VÝPLATY PENZIJNÍHO PŘIPOJIŠTĚNÍ.....	39	
10.4.1	Starobní penze	39	
10.4.2	Invalidní penze	39	
10.4.3	Pozůstalostní penze	40	
10.4.4	Výsluhová penze	40	
10.4.5	Jednorázové vyrovnání.....	40	
10.4.6	Odbytné	41	

10.5	DAŇOVÉ HLEDISKO	41	
10.6	POPLATKY A VÝNOSY	41	
10.7	OSTATNÍ HLEDISKA	42	
10.8	KOLIK LZE NASPOŘIT PŘI VÝNOSU 3%	42	
10.9	SROVNÁVACÍ PROPOČET	42	
10.9.1	Při splátce 1 000 Kč	42	
10.9.2	Při splátce 1 500 Kč	43	
11STAVEBNÍ SPOŘENÍ		44
11.1	STÁTNÍ PODPORA.....	44	
11.2	ČASOVÉ PARAMETRY	44	
11.3	DAŇOVÉ HLEDISKO	44	
11.4	DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ	44	
11.5	POPLATKY A VÝNOSY	44	
11.6	SROVNÁVACÍ PROPOČET STAVEBNÍHO SPOŘENÍ.....	45	
11.7	DALŠÍ HLEDISKA	45	
11.8	KOLIK LZE NASPOŘIT.....	45	
12ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ		47
12.1	ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ V KONTEXTU PENZIJNÍHO PŘIPOJIŠTĚNÍ A STAVEBNÍHO SPOŘENÍ.....	47	
12.2	ČASOVÉ PARAMETRY	47	
12.3	DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ.....	47	
12.4	DAŇOVÉ HLEDISKO	48	
12.5	POPLATKY A VÝNOSY	49	
12.6	SROVNÁVACÍ PROPOČET GENERALI LIFE	57	
12.6.1	při splátce 1 000 Kč nebo 1 500 Kč	58	
12.7	SROVNÁVACÍ PROPOČET INVESTIČNÍHO ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	58	
12.7.1	při splátce 1 000 Kč nebo 1 500 Kč	58	
13SROVNÁVACÍ TABULKA		60
13.1	KOMENTÁŘ K SROVNÁVACÍ TABULCE	60	
	ZÁVĚR.....		62
	RESUMÉ		63
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....		64
	SEZNAM OBRÁZKŮ		66
	SEZNAM TABULEK.....		67
	SEZNAM PŘÍLOH.....		68
	PŘÍLOHA P I: SROVNÁVACÍ TABULKA.....		69

PŘÍLOHA P II: ZÁKLADNÍ POJMY POUŽÍVANÉ U ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	70
PŘÍLOHA P III: ZÁKLADNÍ POJMY POUŽÍVANÉ V POJIŠŤOVNICTVÍ	71

ÚVOD

V současné době existuje mnoho možností, jak spořit. Mezi nejpoužívanější způsoby finančního zabezpečení na trhu patří bez pochyby stavební spoření, penzijní fond a v poslední době i životní pojištění.

Je mnoho důvodů, proč se lidé zajímají zejména o tyto produkty. U stavebního spoření je důvodem spoření finančních prostředků na bydlení nebo pro jiný účel, přičemž finanční prostředky jsou úročeny. Za zmínku stojí určitě i možnost čerpání úvěru ze stavebního spoření. Účelem penzijního připojištění je zejména zabezpečení se na stáří a životní pojištění je uzavíráno zejména z důvodu zabezpečení klienta a jeho rodiny pro případ nepříznivých událostí. Otázkou však zůstává, která z těchto tří forem je nejvýhodnější z hlediska schopnosti tvorby spořicí složky.

Mezi klienty, ale i pojišťovacími poradci, často panuje představa, že životní pojištění není výhodné z hlediska spoření. Klientům, kteří požadují kromě pojistné ochrany také odkládání finančních prostředků do budoucna je často i ve specializovaných přílohách celostátních tiskovin doporučováno stavební spoření či penzijní připojištění.

I to může být důvod, že objem prodeje životního pojištění je oproti prodeji jiných produktů velmi nízký. Samozřejmě, že každá ze zmiňovaných forem spoření má své výhody a nevýhody.

Cílem mé bakalářské práce je porovnání spořicí složky životního pojištění s nejvíce rozšířenými formami spoření na českém finančním trhu. Výsledkem porovnání by mělo být při správném stanovení kritérií a vstupních hodnot (čas, výnos, poplatky, možnosti změn, atd.) vyčíslení spořicí schopností jednotlivých forem spoření. V práci se tedy zaměřím na životní pojištění, stavební spoření a penzijní připojištění.

Nejdříve na základě vybraných literárních pramenů popíši historii, vývoj pojišťovnictví a základní klasifikaci pojištění. Dále se budu zabývat životním pojištěním a jeho členěním a uvedu informace o stavebním spoření a penzijním připojištění. V krátkosti potom nastíním výhody a nevýhody jednotlivých forem finančního zabezpečení.

V praktické části uvedu nejdříve vývoj základních ukazatelů u těchto produktů a dále porovnáám životní pojištění, stavební spoření a penzijní fond z čistě ekonomického hlediska. Provedenými propočty se pokusím zjistit výhodnost spoření u jednotlivých produktů a současně by práce měla zahrnout i srovnání jiných hledisek a výhod. Na životní

pojištění bude v této práci nahlíženo jako na dlouhodobý smluvní vztah mezi klientem a pojišťovnou, přičemž se budu v praktické části zabývat pouze kapitálovým životním pojištěním a investičním životním pojištěním.

Výsledkem mé práce má být zjištění, který z produktů je z hlediska tvorby spořicí složky nejvýhodnější.

V závěru mé bakalářské práce navrhnou možná zlepšení a opatření pro Generali pojišťovnu a. s.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORIE POJIŠŤOVNICTVÍ

1.1 Vývoj pojišťovnictví ve světě

1.1.1 3000 let před Kristem

Pojišťovnictví se začalo vyvíjet v Babylónii, kde majitelé karavan měli obavy z případných ztrát, které vznikaly při jejich putování. Uzavírali proto dohody o vzájemném krytí případných ztrát.

1.1.2 2500 let před Kristem

V Egyptě uzavírali kameníci dohody o společném krytí výdajů na pohřby.

1.1.3 1000 let před Kristem

V Antickém Řecku vznikaly dohody mezi majiteli lodí a kupci. V dohodách bylo ujednáno, že v případě ztroskotání lodi a ztráty nákladu ponесou majitelé lodí a kupci ztráty společně. V Indii začaly vznikat různé druhy pojištění úvěrů.

1.1.4 400 let před Kristem

V Řecku docházelo k zajištění vojáků pro případ jejich zranění ve válce.

1.1.5 Počátek našeho letopočtu

Na počátku našeho letopočtu se již pojištění začalo rozlišovat na životní pojištění a pojištění majetku. Také odškodňování již neprobíhalo naturální formou, ale pouze formou peněžní. V 10. století došlo k rozvoji námořního obchodu a v důsledku tohoto rozvoje vzniklo námořní pojištění. O dvě století později docházelo hlavně k rozvoji řemesel a vznikaly cechy, v nichž se řemeslníci sdružovali. Zakládaly se pokladnice, jejichž účelem byla podpora členů v případě nemoci, úrazu, krádeže, požáru atd. Ve 14. století vznikla nejstarší dochovaná smlouva o pojištění doživotního důchodu. První dochovaná písemná smlouva byla sepsána již v roce 1379 v italské Pise. V 15. století již byly uzavírány smlouvy, které měly podobu dnešního důchodového pojištění. V těchto smlouvách již byly uvedeny podmínky důchodového pojištění, výše důchodu, platební lhůty a jiné podmínky. V 16. století, v roce 1584 vznikla první pojistná událost a v roce 1687 vznikla v Londýně

pojišťovací burza, která byla největší na světě. Byla založena i londýnská Společnost pro pojišťování vdov a sirotků. Tato společnost se zabývala pouze pojištěním pro případ smrti. Velký význam pro životní pojištění mělo zpracování úmrtnostních tabulek a tabulek prémiových sazeb. Životní pojištění tak mohlo být lépe kalkulováno a to podle věku a délky pojištění.

1.2 Historie pojištění na českém pojistném trhu

V období Habsburské monarchie zde převládaly obavy z požárů, které ohrožovaly lid, ale i zemědělskou výrobu. Z tohoto důvodu zde bylo v popředí zájmu požární pojištění. Byl založen Fond na úhradu škod vzniklých požáry, povodněmi a nepřízní počasí. Právní úprava pojištění a pojišťovnictví byla řešena patentem císaře Františka I. Tento patent povoloval pojištění jako soukromé podnikání.

Nejstaršími pojišťovacími ústavami v Českých zemích byly První česká vzájemná pojišťovna a Česká vzájemná životní pojišťovna. Obě vznikly v roce 1827. O dva roky později vznikla Moravsko-slezská vzájemná pojišťovna.

V roce 1869 vznikly dvě české pojišťovny – Slavia a Praha. Slavia byla založena jako životní pojišťovna, stala se z ní však pojišťovna smíšená. Slavia se zaměřila na širokou veřejnost. Praha zůstala dokonce své existence životní pojišťovnou a zaměřila se na vybraný okruh lidí.

Koncem 19. století zde působily převážně pojišťovny Německé říše. Na přelomu 19. a 20. století bylo nejvýznamnějším druhem životní pojištění, které předstihlo požární pojištění. V období před 1. světovou válkou dochází ke vzniku a rozvoji dalších pojišťoven. Po 2. světové válce byly pojišťovny znárodněny dekretem prezidenta republiky. Vzniklo pět nových státních pojišťoven, které však v roce 1948 byly sjednoceny v jeden celek pod názvem Československá pojišťovna n. p. V roce 1968 vznikají Česká a Slovenská státní pojišťovna.

Základním zvratem v pojišťovnictví bylo zrušení monopolu jednoho pojistitele a přechod na plně konkurenční prostředí. Impuls k tomuto vývoji dal v roce 1991 nový zákon o pojišťovnictví.

Po vstupu České republiky do Evropské Unie v roce 2004, se pojištění dostává do popředí mezi žádaná odvětví, což však vyžaduje rozsáhlé znalosti vzhledem ke složitosti pojišťovnictví. [13]

2 POJIŠTĚNÍ

Účelem pojištění je pomoc v situacích, kdy jednotlivci vznikne škoda, které se nemůže ubránit. Na naše životy působí přírodní síly, ale také nežádoucí chování některých lidí. Důsledky negativního působení můžeme zmírnit nebo odstranit pomocí pojištění. S vývojem vědy a techniky, kultury a jiných činností vznikají i nová rizika, proti kterým se mohou občané pojistit. Proto i pojišťovny musí sledovat vývoj ekonomické situace, jelikož výkyvy v ekonomice mají bezprostřední vliv i na pojišťovací činnost. V některých obdobích zájem o pojištění klesá, zejména pokud nastane nějaká krizová situace v ekonomice, ale v některých obdobích zájem o pojištění stoupá, což je v období hospodářského růstu. Výsledkem pozorování ekonomiky a jejího vývoje je schopnost pojišťovny připravovat nové pojistné produkty. Pojištění je velmi důležité při zajišťování stability životní úrovně pro občany a ekonomické úrovně podniků v případě nějaké neočekávané události. Také samozřejmě umožňuje vytváření nových pracovních míst. A výhodou je rovněž možnost využití daňových výhod u některých druhů pojištění.

2.1 Klasifikace pojištění

V základním členění rozlišujeme pojištění podle forem pojištění, pojistných odvětví, pojistných druhů, pojistných typů a podle délky trvání pojištění.

2.1.1 Formy pojištění

Formy pojištění zobrazují způsob, jakým pojištění vznikne. Formy mohou být buď smluvní nebo zákonné, přičemž smluvní pojištění může být dobrovolné a povinné.

Smluvní dobrovolné pojištění vzniká na základě dobrovolného rozhodnutí subjektu.

Smluvní povinné pojištění však upravuje daný právní předpis, který obsahuje činnosti, u kterých vzniká povinnost subjektů sjednat s pojišťovnou pojistnou smlouvu. Je to například činnost lékařů, daňových poradců, auditorů, zvěrolékařů a podobně.

Při zákonném pojištění vzniká vztah mezi subjektem a pojišťovnou také na základě určitého právního předpisu. Tato forma pojištění trvá bez ohledu na zaplacení pojistného, avšak pokud pojištěný pojistné nezaplatí, porušuje zákon. V současné době v České republice existují dva druhy zákonného pojištění: Zákonné pojištění odpovědnosti za

škodu způsobenou provozem motorových vozidel a zákonné pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

2.1.2 Pojistné druhy

Pojistné druhy jsou určitá pojištění daného pojistného odvětví. Například u pojištění osob je to pojištění života, úrazu, důchodové pojištění a podobně.

2.1.3 Pojistné typy

Pojistné typy jsou jednotlivá pojištění pojistných druhů. Například u pojištění zemědělských rizik se jedná o pojištění plodin a pojištění hospodářských zvířat. [3]

2.1.4 Pojistná odvětví

„Pojištění je možné dále členit na odvětví pojištění, a to podle různých hledisek. Vedle členění na pojištění riziková a rezervotvorná můžeme rozdělit pojištění například i z hlediska předmětu pojištění na pojištění majetku, pojištění osob a pojištění odpovědnosti. Jednotlivá pojistná odvětví se dále člení na druhy pojištění (jednotlivé druhy pojištění kryjí určité druhy rizik).

Základním členěním komerčního pojištění je členění podle druhu krytých rizik na:

- **pojištění životní**, kryjící životní rizika, tj. riziko úmrtí a riziko dožití,
- **pojištění neživotní**, zahrnující krytí celé řady druhů neživotních rizik (například úraz, nemoc, požár, odpovědnost, odcizení apod.).“ [3, s.177]

3 POJIŠŤOVNA

Pojišťovna je právnická osoba na území České republiky, které bylo Českou národní bankou uděleno povolení k provozování činnosti podle zákona o pojišťovnictví č. 363/1999 Sb.

Pojišťovna z jiného členského státu je právnická osoba se sídlem na území členského státu Evropské unie nebo na území jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor, které bylo uděleno úřední povolení k provozování pojišťovací činnosti.

Pojišťovna z třetího státu je právnická osoba, se sídlem na území jiného státu než je uvedeno v předešlých odstavcích.

3.1 Pojišťovací činnost

Pojišťovací činnost je uzavírání pojistných smluv pojišťovnou, správa pojištění a poskytování plnění z pojistných smluv, poskytování asistenčních služeb a zpracování osobních údajů včetně rodných čísel s těmito činnostmi souvisejících. Součástí pojišťovací činnosti je nakládání s aktivy, jejichž zdrojem jsou technické rezervy pojišťovny (dále jen "finanční umístění"), uzavírání smluv pojišťovnou se zajišťovny o zajištění závazků pojišťovny vyplývajících z jí uzavřených pojistných smluv (pasivní zajištění) a činnost směřující k předcházení vzniku škod a zmírňování jejich následků (zábranná činnost). [12]

3.2 Technické rezervy pojišťovny

„K plnění závazků z provozované pojišťovací nebo zajišťovací činnosti, které jsou pravděpodobné nebo jisté, ale nejisté je jejich výše nebo okamžik, ke kterému vzniknou, je pojišťovna povinna vytvářet technické rezervy.“ [12]

„Je-li provozována pojišťovací činnost podle jednoho nebo více **pojistných odvětví životních pojištění**, vytváří pojišťovna tyto **technické rezervy**:

- a) rezervu na nezasloužené pojistné,
- b) rezervu na pojistná plnění,
- c) rezervu pojistného životních pojištění,
- d) rezervu na prémie a slevy,
- e) rezervu životních pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník.
- f) rezervu na splnění závazků z použité technické úrokové míry,

- g) rezervu pojistného neživotních pojištění,
- h) jiné rezervy (tvorbu schvaluje Česká národní banka na základě žádosti pojišťovny).

Je-li provozována pojišťovací činnost podle jednoho nebo více **pojistných odvětví neživotních pojištění**, vytváří pojišťovna tyto **technické rezervy**:

- a) rezervu na nezasloužené pojistné,
- b) rezervu na pojistná plnění,
- c) rezervu na prémie a slevy,
- d) vyrovnávací rezervu,
- e) rezervu pojistného neživotních pojištění,
- f) rezervu na splnění závazků z ručení za závazky České kanceláře pojistitelů,
- g) jiné rezervy (schvaluje Česká národní banka na základě žádosti pojišťovny).“ [12]

3.3 Skladba finančního umístění

„Finanční umístění v rámci členských států zahrnuje:

- dluhopisy vydané členským státem nebo jeho centrální bankou a dluhopisy, za které převzal záruku členský stát,
- dluhopisy vydané bankami a obdobnými úvěrovými institucemi členských států, kotované dluhopisy vydané obchodními společnostmi,
- pokladniční poukázky,
- kotované komunální dluhopisy,
- půjčky, úvěry a jiné pohledávky, jejichž splnění je zajištěno bankovní zárukou, směnky, jejichž splnění je zajištěno bankovním směnečným rukojemstvím nebo bankovním avalem,
- nemovitosti na území členských států,
- hypoteční zástavní listy,
- kotované akcie,
- vklady a vklady potvrzené vkladovým certifikátem, vkladním listem či jiným obdobným dokumentem u bank, které mají povolení působit na území členských států jako banka,

- předměty a díla umělecké kulturní hodnoty oceněná nejméně 2 znalci, za podmínky jejich pojištění pro případ poškození, zničení, ztráty nebo odcizení u jiné pojišťovny,
- dluhopisy vydané Evropskou investiční bankou, Evropskou centrální bankou, Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj nebo Mezinárodní bankou pro obnovu a rozvoj,
- cenné papíry vydané jednotkou kolektivního investování,
- zahraniční cenné papíry, s nimiž se obchoduje na regulovaném trhu členských států Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj,
- půjčky pojištěným, kteří uzavřeli s pojišťovnou smlouvu na životní pojištění, zajišťovací deriváty,
- pohledávky za zajišťovnami.“ [12]

4 ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

„Životní pojištění bylo nazýváno pojištěním na život („smlouvami odvážnými“), to znamená, že v počátcích pojištění se jednalo o pojištění pro případ smrti. Nikdo z nás neví, jakého věku se dožije, s jakými nepředvídatelnými situacemi se bude muset vyrovnat. Pojistná událost musí být náhodná, nelze se pojistit pro případ události, která nastane, resp. o níž se ví, že nastane. Většina občanů přistupuje k životu zodpovědně, myslí na sebe, své blízké, myslí na jejich ochranu a vzniká u nich pojistný zájem. V takovém případě lze sjednat životní pojištění“ [8, s. 104]

4.1 Výhody životního pojištění

Výhodou životního pojištění je určitě zabezpečení pojištěného a rodiny pojištěného pro případ, kdy budou příjmy pojištěného nižší a pro případ smrti živitele, na němž je rodina závislá.

Velkou předností je zejména to, že kryje celou řadu ekonomických rizik, která mohou v životě nastat. Je to především úmrtí člověka, na němž jsou ekonomicky závislí ostatní členové rodiny.

Dále je to zabezpečení v situacích poklesu příjmů, jako je pracovní neschopnost ať už následkem úrazu nemoci, odchodu do invalidního důchodu, atd.

Další výhodou pro pojištěného je určitě i možnost daňových úlev. Pokud se jedná o fyzickou osobu, která platí pojistné, může si tato osoba snížit základ daně až o 12 000 Kč ročně. Daňovou výhodu může uplatnit i zaměstnavatel, který platí za své zaměstnance určité typy životního pojištění.

4.2 Nevýhody životního pojištění

Nevýhodou jsou vysoké poplatky, které jsou často neprůhledné, pojišťovny o nich neinformují (neplatí u investičního pojištění a některých variabilních životních pojištění). Dále to že pojišťovny investují často získané prostředky velmi konzervativně (neplatí u investičního životního pojištění).

4.3 Předpoklady vývoje životního pojištění

„Již několik let se hovoří o tom, že stále větší roli v individuálních finančních plánech obyvatel bude hrát soukromé životní pojištění. Pojišťovny očekávají, že lidé si budou sjednávat produkty životního pojištění nejen k zajištění budoucnosti své rodiny a krytí nejrůznějších rizik, ale i jako jistotu na své vlastní stáří. Česká populace konečně začíná očekávat od životního pojištění dostatečnou pojistnou ochranu v nepříznivých situacích, takže je zřejmé, že pojistné částky pro případ smrti, případně těžkých úrazů budou v nejbližších letech narůstat. Je to logický trend, který odráží vyšší vyspělost našich spotřebitelů a rostoucí životní úroveň. Na trhu se jistě objeví také nové produkty související s výrazným stárnutím populace. Pojištění mají velký prostor pro pojištění péče pro přestárlé osoby – asistenční pomoc při nákupech, úklidu domácností, péče o občany se sníženou pohyblivostí a pro pojištění výdajů na zdravotní péči. S nezvratným stárnutím české populace v nejbližším desetiletí budou jednak výrazně narůstat potřeby občanů po těchto službách a také bude narůstat tlak na veřejné finance. To přinese přesun části výdajů na občany a hledání efektivnějších modelů zajištění péče částečnou privatizací sociálních služeb.“ [10, s. 196]

4.4 Základní členění životního pojištění

Pojištění můžeme členit dle různých hledisek, základní členění životního pojištění je však na:

Riziková pojištění jsou pojištění, u kterých není jisté, zda k pojistné události dojde nebo ne. Riziková pojištění jsou využívána především pro zabezpečení rodiny pojištěného v případě jeho smrti. Slouží nám i ke krytí úvěrů nebo půjček.

Rezervotvorná pojištění jsou pojištění, u kterých musí pojišťovna tvořit rezervu pro případ pojistné události. Je to například smíšené pojištění pro případ smrti nebo dožití. Vzhledem k nutnosti tvorby rezervy pojišťovnou jsou dražší.

4.5 Rozdělení životního pojištění podle jejich hlavního účelu

Životní pojištění můžeme dále členit na:

- dočasná pojištění pro případ smrti,
- pojištění pro případ dožití,

- smíšená pojištění pro případ smrti nebo dožití.

Podle účelu sjednání rozlišujeme pojištění:

- důchodová pojištění,
- rodinná pojištění, pojištění dětí a mládeže, stipendijní pojištění,
- pojištění věna,
- speciální pojištění (pojištění partnerů v podnikání, pojištění klíčových pracovníků v podnikání).

Životní pojištění můžeme členit i z hlediska počtu pojištěných osob na individuální životní pojištění a skupinové životní pojištění.

4.6 Přehled produktů životního pojištění

4.6.1 Dočasné pojištění pro případ smrti

Pojištění se sjednává na určitou dobu a po uplynutí této doby pojištění končí bez výplaty jakékoliv částky. Pojistná částka je vyplacena pouze v případě, že v průběhu pojistné doby dojde k smrti pojištěného. Toto pojištění je relativně levné. Uzavírá se nejen z důvodu zabezpečení pozůstalých osob. Ale velmi často toto pojištění požadují i banky a stavební spořitelny ke krytí hypotečních úvěrů nebo úvěrů ze stavebního spoření, což je výhodné i pro pozůstalé osoby, které v případě smrti pojištěného nemusí platit vysoké splátky za úvěr.

Dočasné životní pojištění může být sjednáno na **stejnou částku po celou dobu trvání pojištění nebo může být uzavřeno pojištění na klesající pojistnou částku.**

Pojištění na stejnou částku obnáší sice větší splátky, ale výhodou je větší finanční zabezpečení v případě smrti pojištěného. Což znamená, že pojistná částka je použita z části na úhradu úvěru a zbylá část je vyplacena pozůstalým.

Pojištění na klesající dlužnou částku může být sjednáno na lineárně klesající částku nebo na částku odpovídající zbývajícím částem úvěru.

„O pojištění zajišťující oplácení úvěru má zájem jak příjemce úvěru, tak banka nebo stavební spořitelna poskytující úvěr. Klient banky má zájem, aby neuvedl partnera, resp.

rodinu do svízelné finanční situace, která by mohla vést až ke ztrátě domu nebo bytu. Banka má zájem na splacení úvěru z pojištění před realizací zástavního práva.“ [3, s. 177]

4.6.2 Pojištění pro případ dožití

U pojištění tohoto typu má pojištěný nárok, pokud se dožije konce smlouvy, na vyplacení předem sjednané částky. Když pojištěný zemře v průběhu trvání smlouvy, dostanou pozůstalí aktuální kapitálovou hodnotu.

4.6.3 Smíšené životní pojištění

Výhodou smíšeného pojištění je to, že pojistné plnění je vyplaceno jak v případě úmrtí pojištěného, tak v případě, že se dožije konce pojištění. [8]

Kapitálové životní pojištění

Principem tohoto pojištění je sjednání pojistné částky pro případ dožití a smrti. Ve většině případů je tato částka shodná. Obě pojistné částky jsou poté ve smlouvě svázané a klient nemůže během trvání pojištění měnit poměr jedné vůči druhé. Klientovi je na základě sjednané pojistné částky spočítáno pojistné, které je po celou dobu trvání pojištění neměnné. Sjednaná pojistná částka pro případ smrti i dožití je klientovi garantována. V průběhu trvání smlouvy pojišťovna připisuje klientovi na jeho pojistku podíly na výnosech. Ty jsou součástí pojistného plnění jak v případě smrti, tak v případě dožití. Vzhledem k nízké variabilitě se tento typ pojištění dnes prodává spíše výjimečně.

Variabilní kapitálové pojištění

Principem tohoto pojištění je sjednání pojistné částky pro případ smrti pojištěného. Spořicí složku představuje tzv. kapitálová hodnota pojištění. Ta se tvoří podobně jako u předešlého typu pojištění rozdílem mezi zaplaceným pojistným sníženým o rizikové poplatky a náklady pojišťovny, vzniklý rozdíl je pak zhodnocován připisovanými výnosy, jejich určitá výše bývá ve smlouvě garantována.

Výhodou tohoto typu pojištění je zejména to, že pojišťovna inkasuje od pojištěného rizikové poplatky, které přesně odpovídají jeho aktuálnímu věku a sjednané pojistné částce pro případ smrti.

Znamená to tedy, že klient může během trvání pojištění měnit poměr mezi pojištěním a spořením. Například mladý člověk může uzavřít smlouvu jako spořicí nástroj, po narození dětí může do smlouvy zahrnout životní a úrazová rizika pro celou rodinu a v pozdějším věku, kdy jsou již děti zabezpečené a riziko smrti je pro klienta vzhledem k věku a k vyšší pravděpodobnosti úmrtí výrazně dražší než u mladého člověka, může smlouvu opět změnit na spořicí s cílem zajištění se na důchod. [8]

Investiční životní pojištění

Investiční životní pojištění je svou konstrukcí s hodné s variabilním kapitálovým pojištěním. Zásadní rozdíl spočívá ve tvorbě kapitálové hodnoty pojištění. Spořicí pojistné je totiž umísťováno do podílových fondů a riziko zhodnocení pojistného nese klient, nikoliv pojišťovna. Není zde tedy zpravidla žádná garance výnosu ani návratu investovaných prostředků. Na druhou stranu je v tomto typu pojištění možno očekávat vyšší výnos než u pojistek, kde pojišťovna garanci nabízí. Pojištění umožňuje podobnou variabilitu jako kapitálové variabilní pojištění.

Mezi základní fondy, do kterých může pojištěný investovat své finanční prostředky patří:

- **akciový fond** – což je fond akcií, obvykle jsou to akcie již zavedených podniků,
- **peněžní fond** – patří sem krátkodobé cenné papíry,
- **dluhopisový fond** – státní, municipální, bankovní a podnikové dluhopisy,
- **smíšený fond,**
- **specifické fondy** (s garantovaným výnosem, s oborově zaměřenou investicí).

4.6.4 Důchodové pojištění

Důchodové pojištění je jedna z forem životního pojištění. Základním účelem důchodového pojištění je zlepšení finanční situace pojištěného na stáří. Po dosažení určitého věku bude oprávněné osobě vyplacena určitá částka buď jednorázově nebo formou důchodů. V zásadě každý typ pojištění se spořicí složkou může být použit jako důchodové pojištění. Záleží především na době jeho ukončení a možnosti klienta rozhodnout se, zda může požádat o výplatu pravidelného důchodu místo jednorázové výplaty pojistného plnění.

4.6.5 Rodinné pojištění, pojištění dětí a mládeže, stipendijní pojištění, svatební pojištění

Pojišťovny nabízí i některá zvláštní pojištění, která slouží především k zabezpečení rodiny, dětí a mládeže. U těchto typů pojistných produktů jsou pojištění rodiče, ale i děti. Většinou tyto produkty umožňují i pojištění úrazu jak pro dítě, tak i pro rodiče. Navíc po určité době dojde u některých pojištění k výplatě pojistné částky a tím umožní dítěti lepší start do života.

Hlavním smyslem tohoto typu pojištění je ekonomické zabezpečení dětí resp. rodiny v případě úmrtí nebo vážného poškození zdraví rodičů.

4.6.6 Věnové pojištění

Věnové pojištění sjednávají rodiče ve prospěch svého dítěte a účelem je zabezpečení dítěte. K výplatě pojistného dochází v určitém věku dítěte. Výplata pojistného může být jednorázová částka nebo může být vyplacena pojištěnému ve formě pravidelných důchodů. V rámci věnového pojištění je možno pojistit i smrt rodiče nebo rodičů, riziko invalidity rodiče, riziko smrti pojištěného dítěte. Na českém pojistném trhu je toto pojištění známo jako pojištění mládeže.

4.7 Druhy připojištění k životnímu pojištění

Pojišťovny nabízí většinou možnost sjednat několik druhů připojištění u kapitálových životních pojištění, důchodových pojištění a jiných rezervotvorných pojištění. Základní funkcí připojištění je doplnění krytí rizika dožití a úmrtí o krytí neživotních rizik.

4.7.1 Připojištění úrazu

U připojištění úrazu rozlišujeme:

- pojištění pro případ smrti následkem úrazu,
- pojištění pro případ trvalých následků úrazu,
- denní odškodné, pojištění doby nezbytného léčení.

Úrazové připojištění je vhodné pro zabezpečení rodiny pojištěného v případě jeho smrti následkem úrazu, ale i pro samotného pojištěného pro případ trvalých následků úrazu.

Výhodné je i denní odškodné, které může velmi pomoci řešit finanční situaci při pobytu pojištěného v nemocnici nebo po dobu jeho léčby.

4.7.2 Pojištění invalidity

Pojištění invalidity je výplata sjednané pojistné částky, pokud se klient dostane do plného invalidního důchodu, případně může mít podobu zproštění od placení pojistného po celou dobu plného invalidního důchodu.

4.7.3 Pojištění vážných chorob

„Pojištění vážných chorob (také pojištění vážných nemocí nebo pojištění závažných onemocnění) má pojištěnému pomoci při pokrytí nákladů spojených s léčením, rehabilitací, zčásti nahradit snížený příjem nebo zajistit potřebné ošetřování. Některé pojišťovny je nabízejí i jako samostatné pojištění.

Nárok na pojistné plnění nastává v případě diagnózy určitých vážných chorob, kterými jsou především rakovina, infarkt myokardu a náhlé cévní mozkové příhody, ale také nutnost koronární operace, transplantace životně důležitých orgánů, hluchota, slepota. Seznam vážných chorob se u jednotlivých pojišťoven liší a může zahrnovat i další vážné nemoci.“ [8, s. 104]

4.7.4 Pojištění dlouhodobé péče

Tento druh připojištění je u nás nabízen jen výjimečně. Je to pojištění pro případ, kdy pojištěná osoba není schopna se postarat sama o sebe nebo o svou domácnost. Pojistné plnění slouží k pokrytí nákladů spojených s péčí jiné osoby nebo s pobytem v sanatoriu.

4.7.5 Nemocenské pojištění

Nemoc nebo úraz v rodině je častou obavou nás všech. Jsou spojeny nejen se zvýšeným fyzickým a psychickým zatížením, ale mají také negativní vliv na finanční situaci rodiny. V období pracovní neschopnosti dochází k výraznému poklesu příjmů, pobyt v nemocnici bývá většinou spojen s neočekávanými výdaji. Rodinný rozpočet je vážně narušen.

Můžeme dále dělit na:

Pojištění denní dávky při pobytu v nemocnici

- pojištění se vztahuje na hospitalizaci z důvodu nemoci, úrazu či porodu,
- dohodnutá denní dávka je vyplácena za každý den pobytu v nemocnici,
- pojistnou událostí je hospitalizace trvající minimálně 24 hodin.

Pojištění denní dávky při pracovní neschopnosti

- pojištění se vztahuje na pracovní neschopnost z důvodu nemoci a úrazu,
- denní dávka slouží k dorovnání ztráty na příjmu v době pracovní neschopnosti,
- denní dávka je vyplácena za každý kalendářní den včetně svátků a dnů pracovního volna,
- denní dávka je vyplácena od 15., 22. nebo 29. dne pracovní neschopnosti. [2]

5 PENZIJNÍ FOND, PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ

5.1 Historie penzijních fondů

„Historie penzijních fondů v ČR sahá do února roku 1994, kdy byl vydán Zákon o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením. Tento zákon přinesl pojem penzijní fondy a odstartoval jejich boom, takže vzniklo 46 penzijních fondů různých kvalit.“ [19]

5.2 Penzijní fond

Penzijní fond je finanční instituce se sídlem na území ČR, která se specializuje pouze na poskytování služeb penzijního připojištění. Penzijní připojištění nesmí poskytovat nikdo jiný než penzijní fondy.

Zákon o penzijním připojištění (42/1994 Sb., ve znění pozdějších právních předpisů) povoluje činnost penzijního fondu pouze v právní formě akciové společnosti, přičemž definuje nad rámec obchodního zákoníku specifické podmínky, kterým musí fond jako akciová společnost dále vyhovět:

- penzijní fond nelze založit na základě veřejné nabídky akcií,
- penzijní fond může vydávat pouze akcie stejné jmenovité hodnoty znějící na jméno,
- akcie nesmí nabývat zdravotní pojišťovna, banka vedoucí účty penzijního fondu (nazývaná depozitář), ani právnická osoba, na jejímž základním kapitálu má depozitář více než desetiprocentní podíl,
- základní kapitál musí být tvořen jen peněžitými vklady a jeho hodnota musí činit alespoň 50 mil. Kč,
- představenstvo penzijního fondu musí mít nejméně 5 členů; dozorčí rada pak nejméně 3 členy, přičemž počet jejích členů musí být dělitelný třemi.

Penzijní fond vzniká zápisem do obchodního rejstříku, kterému předchází dvoufázový proces založení fondu. V soukromoprávní fázi je nezbytné vytvořit orgány penzijního fondu, vypracovat návrh penzijního plánu a pojistných podmínek a splatit základní jmění. Předmětem veřejnoprávní fáze je podání žádosti o povolení činnosti. Toto povolení uděluje

Ministerstvo financí po dohodě s Ministerstvem práce a sociálních věcí a Komisí pro cenné papíry (přezkoumání předpokladů penzijního fondu pro vykonávání činnosti na základě fondem předložených dokumentů - stanovy, statut a penzijní plán, odborná způsobilost a bezúhonnost navrhovaných členů představenstva a dozorčí rady). O žádosti o povolení rozhodne ministerstvo nejpozději do 60 dnů od doručení žádosti. Povolení se uděluje na dobu neurčitou a nelze je převést na jinou osobu.

V nynější době existuje 11 penzijních fondů. Pro běžného občana není jednoduché vybrat si ten nejlepší. Z tohoto důvodu Vám nabízíme několik základních hledisek, dle kterých je potřeba vybírat:

- celková hodnota spravovaných aktiv
- vlastní jmění (po odečtení závazků vůči účastníkům penzijního připojištění)
- rozložení portfolia
- akcionářská struktura
- auditor, depozitář. [19]

5.3 Penzijní připojištění

Smlouva o penzijním připojištění je obvykle uzavřena tak, že po uplynutí sjednané doby (důchodového věku) je penzijním fondem vyplacena naspořená částka nebo jsou vypláceny příspěvky ke starobní penzi. Minimální doba spoření je 5 let, do ukončení této doby však musí účastník dosáhnout alespoň 60 let.

5.4 Výhody penzijního připojištění

Velkou výhodou penzijního připojištění je státní příspěvek, který činí při vkladu 500 Kč měsíčně 150 Kč. Nejmenší vklad může být 100 Kč měsíčně a příspěvek u tohoto vkladu je 50 Kč.

Možnost snížení daňového základu pojištěného (fyzické osoby) je také jedna z dalších výhod. Maximální úspora může být 12 000 Kč ročně. Pro dosažení této úspory však musí pojištěný zaplatit 1 500 Kč měsíčně.

I zaměstnavatel však může čerpat výhody u penzijního připojištění svých zaměstnanců. „Pokud zaměstnanci přispívá, je u zaměstnance tento příspěvek osvobozen od odvodů na sociální a zdravotní pojištění a do 5 % hrubé mzdy také od daně z příjmů. Částky poukázané penzijním fondům za své zaměstnance jsou na straně zaměstnavatele až do výše 3 % vyměřovacího základu zaměstnance na sociální a zdravotní pojištění nezdaněny. Příspěvek zaměstnavatele je totiž daňově uznatelným nákladem podle Zákona 586/1992 Sb., o daních z příjmů.“ [10, s. 196]

5.5 Nevýhody penzijního připojištění

Penzijní připojištění má i několik nevýhod. V případě potřeby finančních prostředků před dovršením důchodového věku, je zisk z vložených prostředků téměř nulový.

Další nevýhodou je relativně nízký výnos u této formy finančního zabezpečení.

6 STAVEBNÍ SPOŘENÍ

„Stavební spoření je forma spoření, která spojuje v jeden kompaktní celek spoření a poskytnutí účelového úvěru.

Stavební spoření je účelové spoření spočívající:

- v přijímání vkladů od účastníků stavebního spoření,
- v poskytování úvěrů účastníkům stavebního spoření,
- v poskytování příspěvku fyzickým osobám (státní podpory) účastníkům stavebního spoření.“ [20]

Stavební spoření je poskytováno stavebními spořitelny.

6.1 Stavební spořitelna

„Stavební spořitelna je banka, která může vykonávat pouze činnosti povolené v jí udělené bankovní licenci, kterými jsou stavební spoření a další činnosti uvedené dále.“ [20]

6.1.1 Možnosti investování prostředků účastníků

Stavební spořitelna může:

- poskytovat úvěry osobám, jejichž výrobky a poskytované služby jsou určeny pro uspokojování bytových potřeb,
- přijímat vklady od bank, zahraničních bank, poboček zahraničních bank, finančních institucí, zahraničních finančních institucí a poboček zahraničních finančních institucí,
- poskytovat záruky za úvěry ze stavebního spoření, za poskytnuté úvěry,
- obchodovat na vlastní účet s hypotečními zástavními listy a s obdobnými produkty, vydávanými členskými státy Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj,
- obchodovat na vlastní účet s dluhopisy vydávanými Českou republikou, s dluhopisy, za které Česká republika převzala záruku, a s dluhopisy vydávanými Českou národní bankou,
- obchodovat na vlastní účet s dluhopisy vydávanými členskými státy Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, centrálními bankami, finančními institucemi těchto států a bankami se sídlem v těchto státech, jakož i s dluhopisy, za které tyto státy

převzaly záruku, a s dluhopisy vydávanými Evropskou investiční bankou, Nordic Investment Bank a Evropskou centrální bankou,

- provádět platební styk a jeho zúčtování v souvislosti s činností stavební spořitelny,
- poskytovat bankovní informace,
- uzavírat obchody sloužící k zajištění proti měnovému a úrokovému riziku,
- vykonávat finanční makléřství.

6.2 Historie stavebního spoření

„Stavební spoření vzniklo v Německu po první světové válce. Za jeho zakladatele je považován Georg Krapp, jenž v roce 1921 inicioval vznik sdružení, které za příspěvky vybírané od svých členů začalo stavět rodinné domy a byty. Kvůli nedostatku peněz byly byty ve sdružení zpočátku přidělovány losem - až po větším rozšíření ideje stavebního spoření začalo být toto spoření nabízeno bankami v podobě, kterou známe dnes, a začalo být podporováno státem.“ [20]

6.3 Výhody stavebního spoření

Výhodou je stejně jako u penzijního připojištění státní podpora, což je 15 % z ročních úspor až do výše 3 000 Kč.

Další výhodou je to, že zde není požadavek dosažení plnoletosti, takže může spořit každý člen rodiny.

Je zde možnost překlenovacího úvěru, který je poskytován s pevnou úrokovou sazbou. Navíc je možno o úroky z úvěru snížit základ daně z příjmů.

6.4 Nevýhody stavebního spoření

Na maximální státní příspěvek má účastník právo až při vkladu minimální roční částky 20 000 Kč.

Minimální doba spoření je 6 let.

Nevýhodou je i relativně vysoký úrok v případě čerpání úvěru ze stavebního spoření a vysoké poplatky za sjednání stavebního spoření a za vedení účtu.

V případě ukončení spoření dříve než bylo sjednáno, přijde účastník o veškeré státní příspěvky.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 GENERALI POJIŠŤOVNA A. S.

7.1 Základní údaje o společnosti

Obchodní jméno: Generali pojišťovna a. s.

Sídlo: 120 84 Praha 2, Bělehradská 132

Základní kapitál: 500.000.000 Kč

Akcionář: Generali Holding Vienna AG

Zápis do obchodního rejstříku: 1. 1. 1995

Počátek činnosti: 1. 1. 1995

7.2 Představenstvo

Předseda představenstva a generální ředitel: Ing. Jaroslav Mlynář, CSc.

Členka představenstva a ředitelka resortu neživotního pojištění: Ing. Anna Petiková

Člen představenstva a ředitel resortu životního pojištění: Ing. Štefan Tillinger

Generali Pojišťovna a.s. je komplexním pojišťovacím ústavem, pro který pracuje bezmála 3000 zaměstnanců a spolupracovníků v celé České republice.

Svým zákazníkům nabízí v oblasti životního i neživotního pojištění rozsáhlý servis a bezplatné poradenství při volbě optimálního pojistného krytí. Klade důraz na vysokou kvalitu pojistných produktů a dokonalý a rychlý servis na všech úrovních činnosti. Generali je hustotou sítě svých zastoupení dostupná zákazníkům na celém území České republiky.

Široký pojistný program, zahrnující pojištění osob, majetku, odpovědnosti, motorových vozidel i průmyslových a podnikatelských rizik nabízí prostřednictvím vlastních spolupracovníků i řady renomovaných makléřských společností.

Významnou součástí skupiny Generali je společnost Generali Holding Vienna AG. Tato společnost kotovaná na vídeňské burze zastřešuje více než čtyřicet společností v Rakousku a střední a východní Evropě. Jedná se o pojišťovny, realitní, holdingové a finanční společnosti, společnosti zabývající se správou majetku, servisní a leasingové společnosti,

penzijní fondy a jednu banku. Mezi tyto společnosti patří také Generali Pojišťovna a.s. a Generali penzijní fond a.s. [16]

7.3 Historie Generali pojišťovny, a. s.

Společnost Assicurazioni Generali byla založena v roce 1831 v Terstu. První pobočky společnosti vznikaly ve Vídni a Budapešti. V Praze vznikla pobočka Assicurazioni Generali již v roce 1832. O pět let později byly otevřeny pobočky i v německých zemích.

V roce 1920 se pojišťovna ve spolupráci s Živnobankou založili novou společnost Moldavit Generali a v roce 1939 došlo ke sloučení této společnosti s pojišťovnou Securitas.

Dekretem prezidenta roce 1945 došlo k znárodnění pojišťovny. Generali se vrátila téměř po 50 letech na český pojistný trh jako zastoupení rakouské pojišťovny Erste Allgemeine.

K transformaci na akciovou společnost Generali pojišťovna, a. s. došlo v roce 1995 a v též roce byla založena i společnost Generali – Creditanstalt penzijní fond a. s.

Od roku 1996 začala pojišťovna zlepšovat své služby v oblasti komunikace se zákazníky, zavedla například komunikaci se zákazníky přes internet.

Významnou událostí v historii Generali pojišťovny, a. s. bylo získání certifikátu kvality dle mezinárodní normy ISO 9001, jelikož pojišťovna získala tento certifikát jako první finanční instituce v oblasti pojišťovacích a bankovních služeb u nás. Získala také licenci pro poskytování pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla.

Velký význam pro společnost mělo také převzetí pojišťovny Zürich v lednu 2003, což pro pojišťovnu znamenalo především posílení pozice v oblasti pojištění motorových vozidel i dalších odvětví neživotního pojištění.

Od roku 2003 do roku 2005 pojišťovna rozšířila počet svých obchodních míst o další pobočky, zavedla modrou linku pro hlášení škod, získala certifikát do roku 2008 a získala cenu za firemní image – stříbrný RHODOS 2005.

7.4 Podíl generali pojišťovny a. s. na trhu

Generali pojišťovna a. s. v současné době patří mezi největší pojišťovny na českém pojistném trhu. Informace výši pojistného a tržním podílu jsou uvedeny v následující tabulce.

Tab. 1. Předepsané běžné pojistné za 1. pololetí 2006 – kompozitní trh (v mil. Kč)

	Pojistitelé:	Pojistné 1-6/2005	Tržní podíl	Pojistné 1-6/2006	Tržní podíl	Index 2006/2005	Nárůst/pokles
1.	Česká pojišťovna	22 600	37,5	20 474	33,5	90,6	-2 126
2.	Kooperativa	13 823	22,9	14 017	22,9	101,4	194
3.	Allianz	4 881	8,1	5 082	8,3	104,1	201
4.	ČSOB Pojišťovna	3 207	5,3	3 517	5,8	109,7	310
5.	Generali Pojišťovna	2 954	4,9	3 245	5,3	109,8	291
6.	Nationale Nederlanden	2 592	4,3	2 767	4,5	106,8	175
7.	Česká podnikatelská	2 040	3,4	2 150	3,5	105,4	110
8.	Pojišťovna ČS	1 217	2,0	2 036	3,3	167,3	819
9.	UNIQA	1 400	2,3	1 563	2,6	111,6	163
10.	Komerční pojišťovna	1 284	2,1	1 417	2,3	110,4	133
11.	AMCICO	935	1,6	978	1,6	104,4	43
12.	Wintherthur	701	1,2	773	1,3	110,3	72
13.	AIG	715	1,2	666	1,1	93,1	-49
14.	Ostatní	1 918	3,2	2 416	4,0	126,0	498
	Celkem	60 268	100,0	61 101	100,0	101,4	833

Zdroj: Interní materiál Generali pojišťovny a. s.

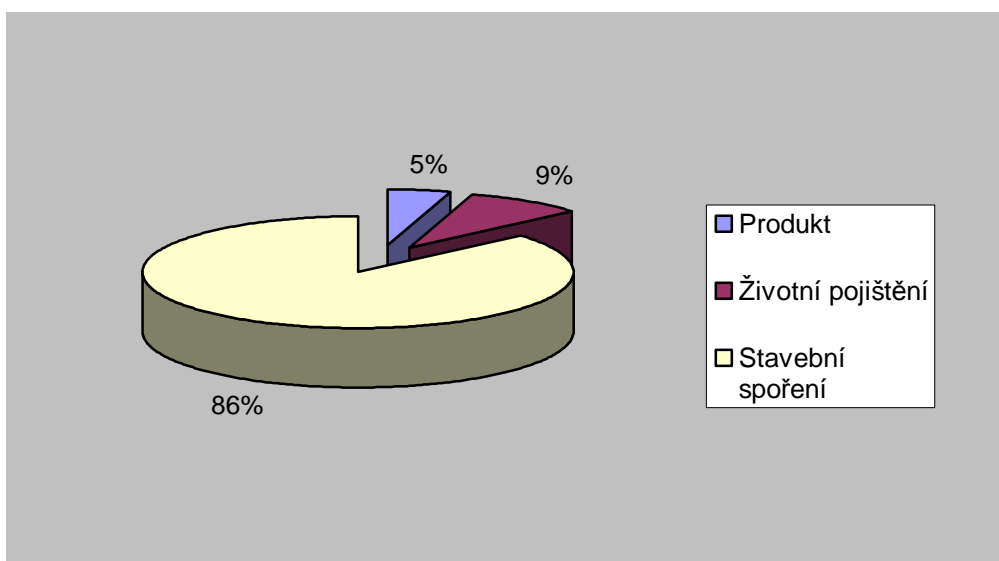
8 VÝVOJ ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ, STAVEBNÍHO SPOŘENÍ A PENZIJNÍCH FONDŮ

Nejvíce uzavřených smluv bylo ve 3. čtvrtletí 2006 u penzijního fondu, dále potom u stavebního spoření a nejméně smluv u životního pojištění, což potvrzuje, že životní pojištění je jako produkt finančního zabezpečení využíváno nejméně. Vývoj je zobrazen v následující tabulce a grafu.

Tab. 2. Počet uzavřených smluv u stavebního spoření, životního pojištění a penzijního fondu ve 3. čtvrtletí 2006

Produkt	Životní pojištění	Stavební spoření	Penzijní fond
Počet uzavřených smluv	175 386	334 352	3 217 130

Zdroj: Český statistický úřad

Obr. 1. Graf zobrazující počet uzavřených smluv ve 3. čtvrtletí 2006 v %

9 VÝCHOZÍ PŘEDPOKLADY POROVNÁNÍ

Pro účely porovnání a správných doporučení pro prodej životního pojištění je třeba posoudit také některé parametry porovnávaných produktů. Pouhé číselné porovnání „spořicí schopností“ by nebylo logické a neodpovídalo by to účelu jednotlivých produktů a tvrzení založené jen na tomto porovnání by mohly vést k nesprávným doporučením.

Pro porovnání spořicí schopností je potřeba vycházet z následujících **předpokladů**:

- **výše měsíční splátky** 1 000 a 1 500 Kč. Tyto hodnoty byly stanoveny s ohledem na využití daňových úlev u životního pojištění (1 000 Kč měsíčně, resp. 12 000 Kč ročně na snížení základu daně) a státní podpory a daňového zvýhodnění penzijního připojištění (1 500 Kč měsíčně, resp. 18 000 Kč ročně),
- **doba trvání spoření** 30, 25 a 20 let. Jak již bylo uvedeno, budu na jednotlivé produkty nahlížet z dlouhodobého hlediska se zaměřením na tvorbu rezervy do důchodu. To znamená, že nebudu předpokládat průběžné čerpání finančních prostředků a to ani tam, kde to produkt umožňuje. Toto zjednodušení je třeba provést, aby byly produkty vůbec srovnatelné. Lze namítat, že například u stavebního spoření je možno dosáhnout vyššího výnosu za předpokladu reinvestice naspořených prostředků v dalších cyklech spoření, neboť pro získání plné státní podpory je třeba splácet 1 666 Kč. Jestliže bychom však porovnávali právě splátky v této výši, pak ani reinvestice nemá smysl, vezmeme-li v úvahu, že každý občan může mít uzavřeno jen jedno stavební spoření se státní podporou,
- **daňové zvýhodnění** – u produktů, které ho umožňují, budu uvažovat o variantě bez daňové úspory, ale také porovnáám výsledky spoření se započtením daňového zvýhodnění podle jednotlivých daňových pásem,
- **poplatky** – všechny propočty budou provedeny s odečtením všech poplatků a zdanění výnosů tak, aby výsledek byl co nejpřesnější. U penzijního připojištění a životního pojištění propočty provede prostřednictvím kalkulačního programu pojišťovny, který veškeré poplatky do své kalkulace zahrnuje,
- **výnosy** – uvažované výnosy jsou komentovány v jednotlivých podkapitolách „poplatky a výnosy“ a měly by odrážet reálná očekávání.

10 PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ

Penzijní připojištění je státem podporovaná forma spoření na důchod. Jeho cílem je motivovat občany České republiky k vytváření dodatečných finančních rezerv do důchodového věku. Tato podpora je dvojího charakteru. Základním prvkem je tzv. státní podpora (státní příspěvky). Ta se liší v závislosti na výši příspěvku od 50 % do 30 %. Další formou zvýhodnění spoření v penzijních fondech jsou daňové úlevy. Tyto způsoby zvýhodnění penzijního připojištění (či podobně u životního pojištění) jasně udávají občanům nutnost spoření na důchod, protože debaty o důchodové reformě dosud nemají žádný jiný praktický výsledek.

10.1 Státní příspěvky

Na každý kalendářní měsíc náleží účastníkovi nárok na státní příspěvek, pokud účastník tento svůj příspěvek zaplatil včas na tento měsíc. Znamená to, že státní příspěvek nelze získat při opožděné platbě účastníka zpětně. Při platbě předem nárok na získání státního příspěvku v budoucnu nezaniká. Podrobný přehled výše státního příspěvku je popsán v následující tabulce.

Tab. 3. Výše státního příspěvku u penzijního připojištění

Výše měsíční úložky	Výše státního příspěvku	Výše státního příspěvku dle dříve platných podmínek
100 - 199 Kč	50 Kč + 40 % z částky nad 100 Kč	40 Kč + 32% z částky nad 100 Kč
200 - 299 Kč	90 Kč + 30 % z částky nad 200 Kč	72 Kč + 24% z částky nad 200 Kč
300 - 399 Kč	120 Kč + 20 % z částky nad 300 Kč	96 Kč + 16% z částky nad 300 Kč
400 - 499 Kč	140 Kč + 10 % z částky nad 400 Kč	112 Kč + 8% z částky nad 400 Kč
500 Kč a více	150 Kč	120 Kč

Zdroj: www.fincentrum.cz

10.2 Daňové zvýhodnění

Fyzické osoby mohou využít možnosti snížení základu daně z příjmů až o 12 000 Kč příspěvků zaplacených v kalendářním roce na penzijní připojištění. Základ daně lze snížit až z příspěvků, které v daném roce převýší 6 000 Kč. K plnému využití možnosti snížení základu daně je tak třeba uhradit celkový roční příspěvek ve výši 18 000 Kč.

Tab. 4. Úspory na daních u penzijního připojištění

Měsíční hrubá mzda	Úspora na dani z příjmu za dobu připojištění			
	při měsíčním příspěvku 1000 Kč		při měsíčním příspěvku 1500 Kč	
	5 let	20 let	5 let	20 let
10 000 Kč	4 500 Kč	18 000 Kč	9 000 Kč	36 000 Kč
12 000 Kč	4 500 Kč	18 000 Kč	9 000 Kč	36 000 Kč
15 000 Kč	6 000 Kč	24 000 Kč	12 000 Kč	48 000 Kč
20 000 Kč	6 000 Kč	24 000 Kč	12 000 Kč	48 000 Kč
25 000 Kč	7 500 Kč	30 000 Kč	15 000 Kč	60 000 Kč
30 000 Kč	7 500 Kč	30 000 Kč	15 000 Kč	60 000 Kč

Zdroj: www.fincentrum.idnes.cz

10.3 Časové parametry

Penzijní připojištění se sjednává na dobu do 60-ti let věku účastníka, minimálně však na 5 let, přičemž musí být splněny obě tyto podmínky. Do roku 2000 bylo možno sjednávat smlouvy, kde podmínkou je dosažení věku 50 let věku účastníka. Takto sjednané smlouvy jsou stále platné i s touto podmínkou, vykazují se však nižším státním příspěvkem.

10.4 Forma výplaty penzijního připojištění

10.4.1 Starobní penze

Nárok na tuto penzi vzniká účastníkovi, který dosáhl věku 60 let nebo mu byl přiznán starobní důchod z důchodového pojištění a zaplatil příspěvky za 60 kalendářních měsíců (5 let). Nárok na starobní penzi nevzniká účastníkovi, který již pobírá invalidní penzi.

10.4.2 Invalidní penze

O tuto penzi může požádat účastník, jestliže:

- platí příspěvky alespoň 60 měsíců a dosud nepobírá žádnou penzi z penzijního připojištění,
- byl mu přiznán plný invalidní důchod z důchodového pojištění až po splnění předchozí podmínky, tj. placení příspěvků po dobu 60 kalendářních měsíců.

Starobní a invalidní penze mohou být vypláceny formou:

- doživotní penze,
- doživotní penze v kombinaci s dočasnou pozůstalostní penzí. Nazývá se také penzí se zaručenou celkovou dobou výplaty po dobu 5, 10 nebo 15 let. Vyplácí se do konce života účastníka, pokud však zemře dříve, než je zaručená doba výplaty, je po zbytek sjednané zaručené doby vyplácena penze pozůstalým osobám (viz pozůstalostní penze).

10.4.3 Pozůstalostní penze

Pozůstalostní penze je vyplácena oprávněným osobám po smrti účastníka, který:

- platil příspěvky alespoň po dobu 60 kalendářních měsíců, dosud nepobíral starobní nebo invalidní penzi a zemře – poté je vyplácena podle požadavku oprávněné osoby po pevně sjednanou dobu 5, 10 či 15 let,
- pobíral doživotní starobní nebo invalidní penzi se zaručenou celkovou dobou výplaty po dobu kratší než je doba zaručená. Poté je tato penze vyplácena pozůstalým osobám po zbytek zaručené doby.

10.4.4 Výsluhová penze

Na tuto penzi vzniká nárok účastníkovi po 180 kalendářních měsících placení příspěvku a do doby vzniku nároku na starobní penzi zbývá doba delší než jeden rok. Výplata výsluhové penze musí být sjednána tak, aby skončila nejpozději v době vzniku nároku na výplatu starobní penze, tj. do věku 60 let účastníka. V okamžiku podání žádosti o výplatu výsluhové penze uvede účastník, jaká část prostředků určených na výsluhovou penzi má být použita pro výpočet výsluhové penze, zbývající část prostředků bude využita pro účely penze starobní. Na výsluhovou penzi je možno využít nejvíce 50 % všech prostředků uložených na účtu účastníka ke dni podání návrhu na výplatu této penze. Vyplácí se po dobu sjednanou, nejdéle však do okamžiku smrti účastníka.

10.4.5 Jednorázové vyrovnání

Jednorázové vyrovnání si může účastník zvolit místo výplaty penze, na niž mu vznikl nárok, tj. ještě před zahájením výplaty penze.

10.4.6 Odbytné

Je vyplaceno účastníkovi při ukončení penzijního připojištění na jeho žádost, jestliže účastníkovi dosud nevznikl nárok na jednorázové vyrovnání, který je podmíněn dosažením věku 60 let a placením příspěvků do dobu 60 kalendářních měsíců. Obytné je vyplaceno ve výši příspěvků účastníka a podílů na výnosech penzijního fondu. Při úmrtí je předmětem dědického řízení. Součástí výplaty odbytného nejsou státní příspěvky ani výnosy z nich. Odbytné se tedy vyplácí při předčasném zrušení penzijního připojištění ze strany účastníka, případně pozůstalým, pokud účastník zemře během prvních 60 kalendářních měsíců trvání a placení penzijního připojištění.

10.5 Daňové hledisko

Při dožití se platí 15% srážková daň s výnosů (nikoliv ze státních příspěvků). Přispíval-li na penzijní připojištění účastníka také zaměstnavatel a zaměstnanec čerpá penzijní připojištění formou jednorázového vyrovnání, pak se tato daň sráží také z příspěvků od zaměstnavatele. Toto neplatí, vybírá-li účastník peníze formou penze.

Při výplatě odbytného je srážena daň 25% z výnosů, případně také z příspěvků zaměstnavatele, byly-li hrazeny. Pokud současně účastník využíval možnosti snížená základu daně o vlastní příspěvky zaplacené nad 6 000 Kč, je povinen podle § 10 zákona o daních z příjmů podat daňové přiznání a souhrn částek, o které si v minulých letech snížil základ daně uvést jako mimořádný příjem v roce, kdy penzijní připojištění zrušil. Může se tak příjmově dostat do vyššího daňového pásma a v konečném důsledku tak na dani zaplatit více, než v předchozích letech na daních z příjmů ušetřil.

10.6 Poplatky a výnosy

Výhodou penzijního připojištění je naprostá transparentnost a průhlednost. Účastník v zásadě neplatí žádné poplatky svému fondu. Příspěvky jsou navyšovány o podíly na výnosech, jejichž výše se určuje jednou ročně za předchozí kalendářní rok. Výnosy jsou pak připsány na denní bázi. Na druhou stranu je přiznaný a zveřejněný výnos nižší než skutečný výnos, který je vždy snížen o náklady penzijního fondu, dividendy akcionářům, atd. Navíc některé penzijní fondy v zájmu přiznání vyšších výnosů účastníkům rozpouštějí náklady na provize do mnoha dalších let, čímž sice snižují momentální náklady a tím umožňují připsat vyšší výnos v daném roce, současně tím ale snižují výnosy let budoucích.

U Generali penzijního fondu a.s. se výnosy v posledních letech pohybovaly nad 3 %, proto bude v práci počítáno s výnosy 3 %.

10.7 Ostatní hlediska

Zákon o penzijním připojištění v zásadě připouští možnost mít uzavřenu jen jednu smlouvu o penzijním připojištění.

10.8 Kolik lze naspořit při výnosu 3%

V tabulce jsou uvedeny hodnoty jednorázového vyrovnání. Není zde proveden výpočet srážkové daně z výnosů ve výši 15 %. Zároveň není uvažováno s dodatečnou daňovou úsporou.

Tab. 5. Naspořená částka při výnosu 3 %

Příspěvek v Kč	po 5 letech	po 10 letech	po 20 letech	po 30 letech	po 40 letech
100	9 711	20 969	49 149	87 021	137 918
500	42 081	90 865	212 979	377 091	597 644
1 000	74 451	160 761	376 810	667 161	1 057 370
1 500	106 821	230 657	540 640	957 231	1 517 096

Zdroj: vlastní

10.9 Srovnávací propočet

Výnosy ve výši 3 %, zdanění výnosů 15 % (srážková daň),

10.9.1 Při splátce 1 000 Kč

- státní příspěvek měsíčně 150 Kč
- snížení základu daně o 500 Kč, roční daňová úspora podle daňového pásma

15 %	900 Kč
20 %	1 200 Kč
25 %	1 500 Kč
32 %	1 920 Kč

10.9.2 Při splátce 1 500 Kč

- státní příspěvek	150 Kč
- snížení základu daně o 1 000 Kč, roční daňová úspora podle daňového pásma	
15 %	1 800 Kč
20 %	2 400 Kč
25 %	3 000 Kč
32 %	3 840 Kč

Detailní propočty při platbě 1 000 Kč měsíčně a 15 % daňové úspoře po dobu 20 let:

- příspěvky účastníka	240 000 Kč
- státní příspěvky	36 000 Kč
- výnosy	100 000 Kč
- daň s výnosů	15 000 Kč
- daňová úspora	18 000 Kč
- celkem k výplatě	379 000 Kč

Další srovnávací propočty byly provedeny obdobně a jejich výsledky jsou uvedeny ve srovnávací tabulce.

11 STAVEBNÍ SPOŘENÍ

11.1 Státní podpora

Státní podpora stavebního spoření u smluv uzavřených do 1. 1. 2004 činí 15 % z naspořené částky v daném kalendářním roce, maximálně však 3 000 Kč. Částka úspor přesahující 20 000 Kč v jednom roce se z hlediska nároku na státní podporu převádí do následujícího roku. Do nároku na státní podporu se započítávají všechny platby prokazatelně připsané na účet stavebního spoření do konce kalendářního roku. Panuje tak zde poněkud volnější platební režim než u penzijního připojištění, neboť nárok na získání státní podpory je vázána na kalendářní rok, nikoliv běžný měsíc. Stejně jako u penzijního připojištění lze platit předem.

Smlouvy uzavřené před 1. 1. 2004 přinášely nárok na státní podporu ve výši 25 %, maximálně však 4 500 Kč za kalendářní rok. V případě předčasného ukončení stavebního spoření zaniká účastníkovi nárok na státní příspěvky i dříve na jeho smlouvě připsané.

11.2 Časové parametry

Smlouvy o stavebním spoření jsou počínaje 1. 1. 2004 uzavírány na dobu minimálně 6 let. Do té doby se stavební spoření uzavíralo na 5 let.

11.3 Daňové hledisko

Výnosy ze stavebního spoření jsou osvobozeny od daně z příjmů.

11.4 Daňové zvýhodnění

Při čerpání úvěru ze stavebního spoření lze odečíst zaplacené úroky od základu daně.

11.5 Poplatky a výnosy

Účastník stavebního spoření musí stavební spořitelně uhradit vstupní poplatek z tzv. cílové částky. Tento poplatek činí cca 1 %. Cílová částka se skládá z předpokládané naspořené částky a částky předpokládaného čerpaného úvěru ze stavebního spoření. O hodnotu úvěru bývá cílová částka mnohdy navyšována i klientům, kteří chtějí stavební spoření využít jen jako spoření. Dalším poplatkem je poplatek za vedení účtu ve výši cca 300 Kč ročně.

Výnos je dán smluvně, v případě, že klient nečerpá úvěr, bývá u některých stavebních spořitelén následně přepočítán s navýšením. Výnosy jsou připisovány na denním základu. Výše výnosů ve srovnávacím případě je zvolena podle internetové kalkulačky Wüstenrot stavební spořitelny.

11.6 Srovnávací propočet stavebního spoření

Stavební spoření – výpočet dle internetové aplikace Wüstenrot stavební spořitelny, uvažované výnosy ve výši 2,1 %, zdanění výnosů 0 % (srážková daň),

Detailní propočet při platbě 1 000 Kč měsíčně po dobu 20 let:

- zaplacené příspěvky	240 000 Kč
- výnosy	62 000 Kč
- státní podpora	44 000 Kč
- poplatek za uzavření	2 400 Kč

(Tento poplatek je v příkladu minimalizován předpokladem nejnížší cílové částky 240 000 Kč.)

- poplatky za vedení účtu	5 600 Kč
- celkem k výplatě	338 000 Kč

Další srovnávací propočty byly provedeny podobně a jejich výsledky jsou uvedeny ve srovnávací tabulce.

11.7 Další hlediska

Na jedno rodné číslo lze mít jen jedno stavební spoření se státní podporou.

11.8 Kolik lze naspořit

V následující tabulce je vypočtena naspořená částka při určitém měsíčním příspěvku. Výpočet ovlivňuje státní podpora, ale i výnosové procento, které v současné době činí asi 2 % a poplatky, které jsou stanoveny stavební spořitelnou.

Tab. 6. Výše naspořené částky po 6 letech

Příspěvek		Státní podpora za 6 let v Kč	Výnosy (2 %)	Poplatky za 6 let	Naspořeno po 6 letech	
měsíčně v Kč	za 6 let v Kč				v Kč	v %
500	36 000	5 423	2 275	2 200	41 498	115
1 000	72 000	11 136	4 693	2 430	85 399	119

Zdroj: vlastní

12 ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

V této části se bude zabývat životním pojištěním nabízeným Generali Pojišťovnou a.s.

12.1 Životní pojištění v kontextu penzijního připojištění a stavebního spoření

Zatímco oba výše uvedené finanční produkty jsou jednoznačně spořicího charakteru, případně úvěrového charakteru, je životní pojištění významné především svou ochrannou složkou, kterou zabezpečuje jeho riziková část. U penzijního připojištění i stavebního spoření platí, že pokud se účastník stane ze zdravotních důvodů či při úmrtí nevýdělečným, bude jeho schopnost dalšího spoření v zásadě znemožněna. U životního pojištění může riziková složka zabezpečit klienta případně jeho pozůstalé výplatou pojistného plnění, které může několikanásobně převýšit zaplacené pojistné (a tedy i dosud naspořenou částku). Pro účely této práce bude zmíněno jen životním pojištěním se spořicí složkou. V dalším textu se budu zabývat jen vybranými typy variabilního životního pojištění – kapitálovým nebo investičním.

12.2 Časové parametry

Smlouvy životního pojištění se uzavírají na různou dobu, která je věcí individuální dohody mezi klientem a pojišťovnou. V práci však budu uvažovat se smlouvami uzavřenými v souladu s ustanoveními zákona o daních z příjmů, které umožňují čerpání daňových úlev.

12.3 Daňové zvýhodnění životního pojištění.

Základ daně z příjmů fyzické osoby lze snížit o pojistné zaplacené na soukromé životní pojištění ve výši předepsaného a v kalendářním roce skutečně na účet pojišťovny zaplaceného pojistného za předpokladu, že pojistná smlouva je sepsána při případ dožití nebo dožití a smrti (nelze tedy odečíst pojistné hrazené např. na úrazové či nemocenské pojištění, ani pokud jsou tato rizika sjednána jako připojištění k životnímu pojištění) a výplata pojistného plnění pro případ dožití nastane nejdříve v roce, kdy se pojištěný dožije věku 60 let, přičemž smlouva o životním pojištění musí trvat minimálně 5 let. Obě tyto časové podmínky musí být splněny současně. U smluv kapitálového životního pojištění, kde je sjednána pojistná částka pro případ dožití, musí být tato částka

v minimální výši stanovené zákonem o daních z příjmů. U variabilních typů kapitálového nebo investičního pojištění se však pojistná částka pro případ dožití nesjednává (v případě dožití se vyplácí kapitálová hodnota nebo hodnota investice, která není v době uzavření smlouvy známa), proto u těchto typů pojištění tato podmínka odpadá.

Na smlouvu životního pojištění může přispívat také zaměstnavatel svému zaměstnanci. V takovém případě je u zaměstnance příjem pojistného od zaměstnavatele osvobozen od plateb na zdravotní a sociální pojištění a není předmětem daně z příjmů fyzických osob až do výše 12 000 Kč ročně. Zaměstnavatel z pojistného zaplaceného na soukromé životní pojištění svých zaměstnanců neodvádí pojistné na zdravotní a sociální pojištění, pojistné do výše 8 000 Kč může uplatnit jako daňově uznatelný náklad. Podmínky této formy daňového zvýhodnění jsou obdobné jako u možnosti snížení základu daně fyzických osob.

Jsou-li klientovy platby pojistného nebo příspěvky zaměstnavatele pod limitem maximálních částek pro uplatnění daňového zvýhodnění, je možno tento limit „dočerpát“ složením tzv. mimořádného pojistného.

Variabilní typy pojištění umožňují klientům čerpání mimořádně, případně i řádně zaplaceného pojistného i v průběhu trvání pojistné smlouvy. Tyto tzv. částečné výběry však nejsou porušením podmínky pro možnost uplatnění daňového zvýhodnění (doba trvání do 60 let a současně minimálně 5 let), neboť uskutečněním částečného výběru se smlouva neruší a pokračuje dále. V praxi to tedy znamená, že i když klient na své smlouvě uplatňuje daňové zvýhodnění, případně přijímá daňově zvýhodněné příspěvky od zaměstnavatele, má ke svým úsporám umožněn přístup prakticky kdykoliv v průběhu trvání pojištění a to bez sankce ve formě ztráty státní podpory (jako je tomu u stavebního spoření nebo penzijního připojištění – vyjma možnosti čerpat výsluhovou penzi) či nutnosti dodanění.

12.4 Daňové hledisko

V případě pojistného plnění není toto pojistné plnění předmětem daně z příjmů. Výjimku představuje pojistné plnění v případě dožití, kdy je předmětem srážkové daně ve výši 15 % rozdíl mezi vyplaceným pojistným plněním a zaplaceným pojistným. Srážková daň se na rozdíl od penzijního připojištění nesráží s příspěvků zaplacených zaměstnavatelem, a to ani v případě, že pojistné plnění je vyplaceno jednorázově, nikoliv formou důchodu.

Je-li na smlouvě uplatňováno daňové zvýhodnění a klient předčasně ukončí smlouvu o soukromém životním pojištění, aniž byl splněny podmínky pro uplatnění daňového zvýhodnění, pak:

- pokud o své vlastní příspěvky snižoval základ daně fyzických osob, musí v roce předčasného ukončení životního pojištění podle § 10 zákona o daních z příjmů uvést jako mimořádný příjem souhrn plateb na životní pojištění, o které si v minulých letech snížil základ daně z příjmů. Tak se může stát, že díky tomuto mimořádnému příjmu, dostane se klient do vyššího daňového pásma a v konečném důsledku tak zaplatit na daních z příjmů více, než kolik v minulosti ušetřil.
- Převyšuje-li vyplacené odkupné při předčasném ukončení zaplacené pojistné, pak je tento rozdíl předmětem srážkové daně 25 %, stejně jako souhrn případných příspěvků od zaměstnavatele. Zaměstnavatele samotného se zrušení smlouvy zaměstnance, na kterou mu přispíval, nedotkne.

12.5 Poplatky a výnosy

U **kapitálového** variabilního životního **pojištění** Generali Life jsou účtovány tyto *poplatky*:

- **rizikové pojistné**; je závislé na zvolených rizicích, které smlouva kryje a výši pojistného krytí. U rizik smrti, invalidního důchodu a závažného onemocnění se výše rizikového pojistného mění s věkem pojištěné osoby. V praxi to znamená, že čím je klient starší, tím více platí za zvolenou pojistnou ochranu. Například rizikové pojistné pro riziko smrti na pojistnou částku 500 000 Kč činí u dvacetiletého muže 560 Kč, zatímco u padesátiletého muže činí rizikové pojistné částku 4 880 Kč. V porovnání výhodnosti spoření však budu uvažovat s minimálním krytím rizika smrti, které lze v pojistné smlouvě sjednat, v takovém případě bude roční rizikové pojistné činit 2 Kč u dvacetiletého a 20 Kč u padesátiletého klienta.
- **Správní poplatek**; činí 30 Kč měsíčně.
- **Vstupní poplatek**; činí 5 % z běžně placeného pojistného, 2-3 % z mimořádného pojistného.
- **Poplatek za částečný výběr**; činí 0,25 % z vybírané částky, minimálně 50 Kč, maximálně 500 Kč.

- **Počáteční náklady;** jedná se úhradu počátečních nákladů (provize, atd.), která se provádí postupným snižováním pojistného zaplaceného během prvních dvou let pojištění, čerpání z tohoto pojistného se provádí nejdéle po dobu 20 let od počátku pojištění.

Výnosy jsou připisovány jednou ročně na základě podílů na výnosech stanovených pojišťovnou v závislosti na výsledcích hospodaření. O výši výnosů jsou klienti informováni výročním dopisem. Výnosy jsou připisovány k částce pojistného snížené o poplatky – tedy k tzv. rezervě pojistného. Rezerva pojistného navýšená o podíly na výnosech se nazývá *kapitálovou hodnotou pojištění*. Kapitálová hodnota pojištění je předmětem pojistného plnění při dožití nebo při úmrtí pojištěného, v takovém případě je vždy navýšena o pojistnou částku pro případ smrti (minimálně ve výši 2 000 Kč). Kapitálová hodnota pojištění se tedy mění v závislosti na výši a rozsahu pojištěných rizik, změn těchto rizik během trvání smlouvy, případně mimořádných vkladech nebo částečných výběrech a době přerušování placení pojistného. To je také důvod, proč u variabilního pojištění nelze stanovit pojistnou částku pro případ dožití. V kapitálovém životním pojištění Generali Life pojišťovna garantuje minimální zhodnocení ve výši 2,25 %. Skutečně připsané výnosy však budou pravděpodobně vyšší, ve střednědobém horizontu lze uvažovat o výnosech ve výši cca 4 %. Výše výnosů je ovlivněna zákonem o pojišťovnictví, který striktně vymezuje, kam může pojišťovna umístit rezervy životního pojištění. To je dáno především snahou státu ochránit investice občanů do životního pojištění, na druhou stranu to však omezuje možné výnosy.

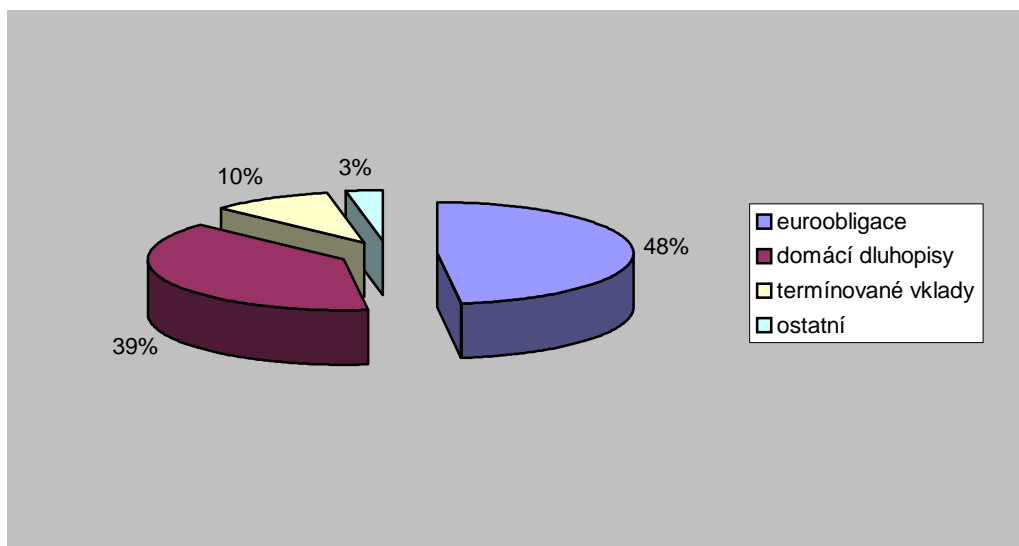
U variabilního **investičního pojištění** jsou *poplatky* obdobné jako u pojištění Generali Life. Výnosy však mohou být odlišné. Pojem kapitálová hodnota pojištění je zde nahrazen pojmem hodnota investice. Klient za své pojistné kupuje tzv. podílové jednotky, jejichž cena se v čase mění v závislosti na vývoji kapitálových trhů. Poplatky jsou hrazeny snižováním počtu podílových jednotek v odpovídající hodnotě.

Klienti mohou své pojistné umístit mezi sedm fondů v různé vzájemné kombinaci. Fondy se liší mírou rizika, ale také očekávaným výnosem. Fondy s vyšším rizikem mají potenciál výrazně nadprůměrných výnosů. U investičního životního pojištění však neplatí žádné garance ohledně investiční hodnoty pojištění. Pojišťovna pouze garantuje výplatu sjednaných pojistných částek, vývoj hodnoty investice může mít i záporný výsledek – toto riziko je však zcela na klientovi.

Fondy, do nichž může klient umístit své pojistné:

Dluhopisový fond Generali investuje především do dluhopisů a ostatních cenných papírů s pevným výnosem. Značnou část portfolia fondu tvoří zahraniční cenné papíry převedené v české měně a emitované zpravidla nadnárodními bankami s vyšším stupněm ratingu, než má Česká republika. Dá se tedy říct, že se jedná o korunový dluhopisový fond.

Obr. 2. Graf zobrazující strukturu portfolia fondu k 31. 8. 2006

Zdroj: Interní materiál Generali pojišťovny a. s.

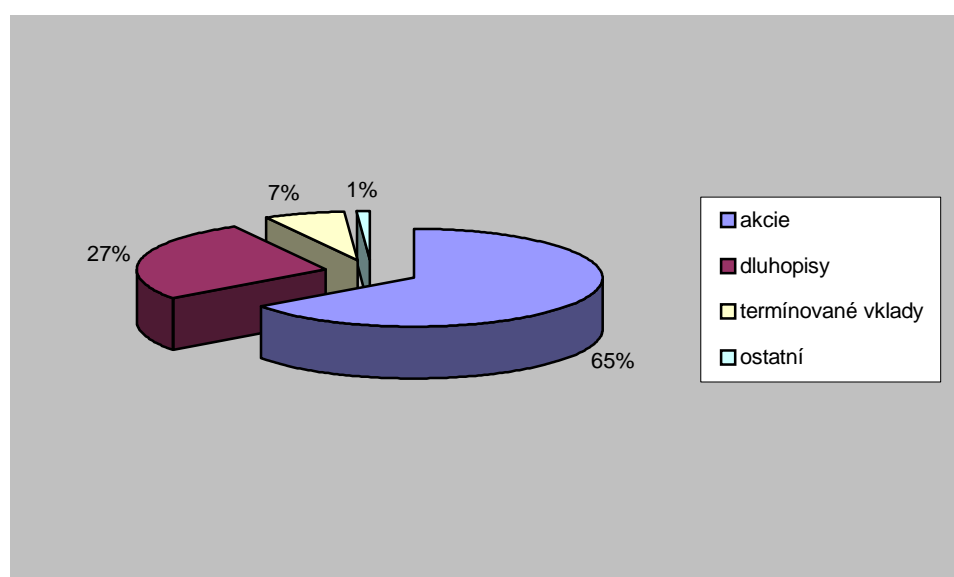
Tab. 7. Výkonnost fondu od jeho založení

Výkonnost fondu v %	Kč	Kč p.a.
od založení 20. 4. 2001	18,05	3,11
za poslední rok	- 0,95	x
za poslední 3 měsíce	0,61	x

Zdroj: Interní materiál Generali pojišťovny a. s.

Akciový fond Generali – základním investičním nástrojem tohoto fondu jsou akcie. Fond investuje výhradně na tuzemském trhu do akcií silných a perspektivních společností. Stabilizující částí portfolia fondu jsou v menší míře dluhopisy a nástroje peněžního trhu. Obdobně jako dluhopisový fond je také akciový fond korunový, zaměřený na tuzemské cenné papíry, tedy s nízkým kursovým rizikem.

Obr. 3. Graf zobrazující strukturu portfolia fondu k 31. 8. 2006

Zdroj: Interní materiál Generali pojišťovny a. s.

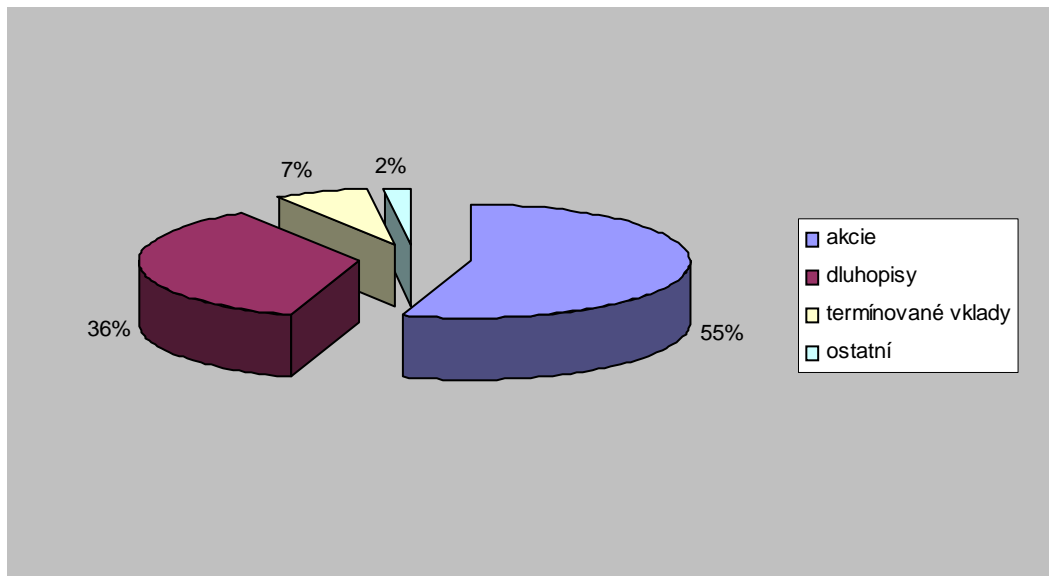
Tab. 8. Výkonnost fondu od jeho založení

Výkonnost fondu v %	Kč	Kč p.a.
od založení 20. 4. 2001	91,11	12,70
za poslední rok	3,29	x
za poslední 3 měsíce	4,03	x

Zdroj: Interní materiál Generali pojišťovny a. s.

Smišený fond Generali – v portfoliu tohoto fondu jsou vyváženým poměrem zastoupeny všechny hlavní investiční instrumenty a to opět především na tuzemském trhu. Růstový potenciál fondu je očekávám zejména díky akciové části jeho portfolia. Stabilizačním prvkem jsou dluhopisy a nástroje peněžního trhu.

Obr. 4. Graf zobrazující strukturu portfolia fondu k 31. 8. 2006

Zdroj: Interní materiál Generali pojišťovny a. s.

Tab. 9. Výkonnost fondu od jeho založení

Výkonnost fondu v %	Kč	Kč p.a.
od založení 20. 4. 2001	59,87	9,00
za poslední rok	2,66	x
za poslední 3 měsíce	3,50	x

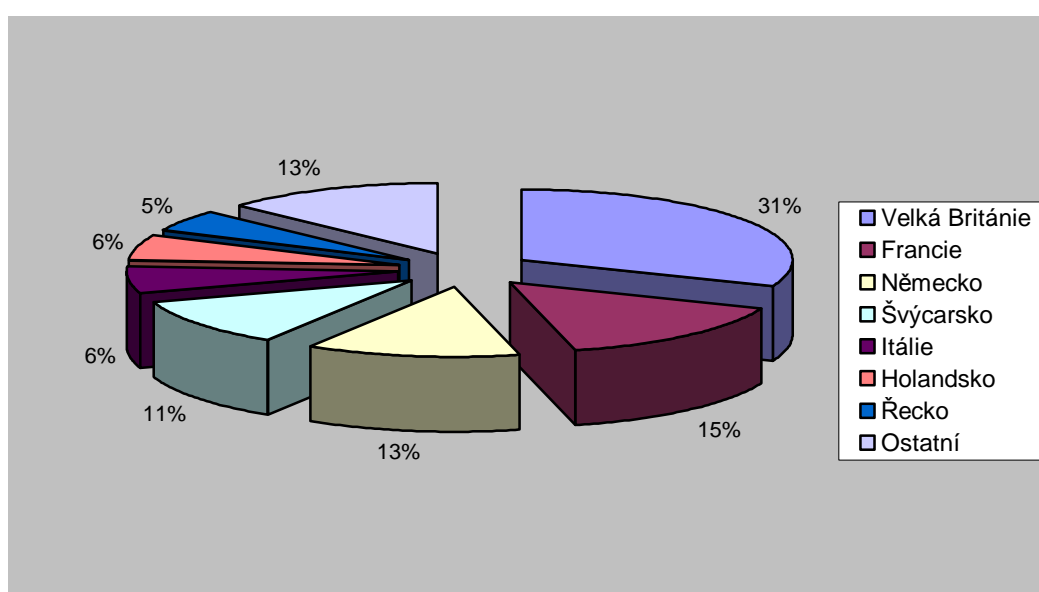
Zdroj: Interní materiál Generali pojišťovny a. s.

Výše uvedené fondy představují nejvyužívanější nabídku investování v investičním pojištění Generali Pojišťovny a.s. Především v tabulkách výkonnosti fondy prokazují výhody investičního pojištění – možnost dosažení vysokých výnosů. Ve srovnávacím příkladě budu uvažovat s výnosem 6 % u investičního pojištění (doporučení ČAP), případné vyšší zhodnocení však znamená výrazný nárůst hodnoty investice.

Další možnosti investování jsou zahraniční investiční fondy Generali:

European Equities Dynamic C je fond orientovaný zejména na akcie společností kótovaných na burzách členských zemí OECD. Kromě toho může fond investovat i do cenných papírů, jejichž výnos je odvozen od vývoje kapitálových trhů, do dluhopisů, prioritních akcií atd. Investičním cílem je dosáhnout dlouhodobý růst investovaného kapitálu. Nejvyšší zastoupení v portfoliu mají země Velká Británie, Francie a Německo a sektory finance, energetika a zdravotnictví.

Obr. 5. Graf zobrazující strukturu portfolia fondu k 31. 8. 2006

Zdroj: Interní materiál Generali pojišťovny a. s.

Tab. 10. Výkonnost fondu od jeho založení

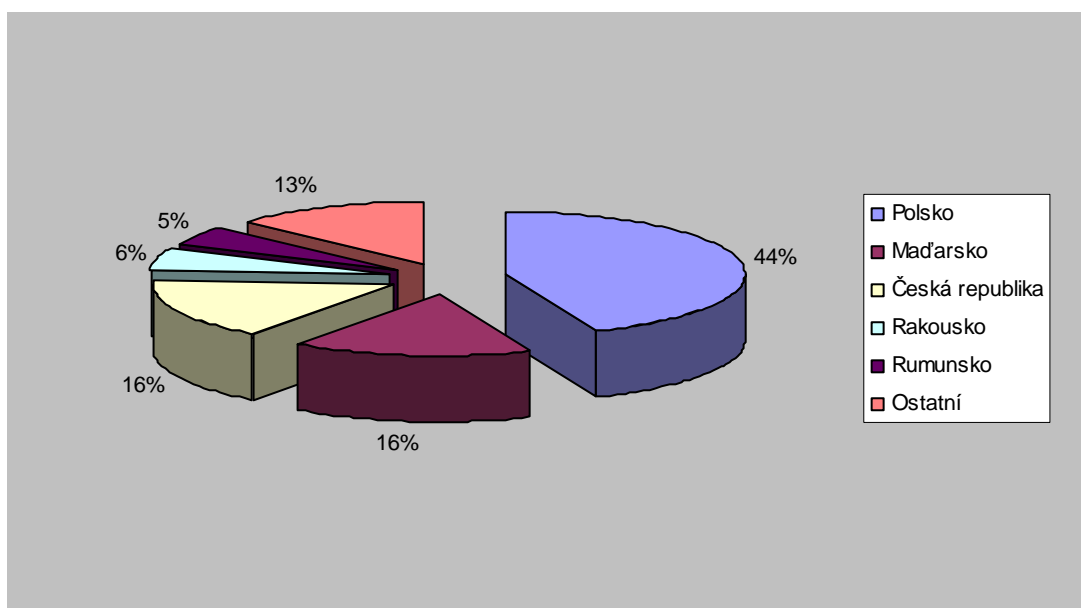
Výkonnost fondu v %	Kč	Kč p.a.
od založení 27.11.2003	32,02	9,00
za poslední rok	18,05	x
za poslední 3 měsíce	6,43	x

Zdroj: Interní materiál Generali pojišťovny a. s.

Central and Eastern European Equities C

Fond je orientovaný na akcie společností, které podnikají ve střední a východní Evropě a jsou kótované na burzách. Kromě toho může fond investovat i do cenných papírů, jejichž výnos je odvozen od vývoje kapitálových trhů, do dluhopisů, prioritních akcií atd. Investičním cílem je dosáhnout dlouhodobý růst. Nejvyšší zastoupení v portfoliu mají Polsko, Maďarsko, Česká republika, a sektory finance, energetika a telekomunikace.

Obr. 6. Graf zobrazující strukturu portfolia fondu k 31. 8. 2006

Zdroj: Interní materiál Generali pojišťovny a. s.

Tab. 11. Výkonnost fondu od jeho založení

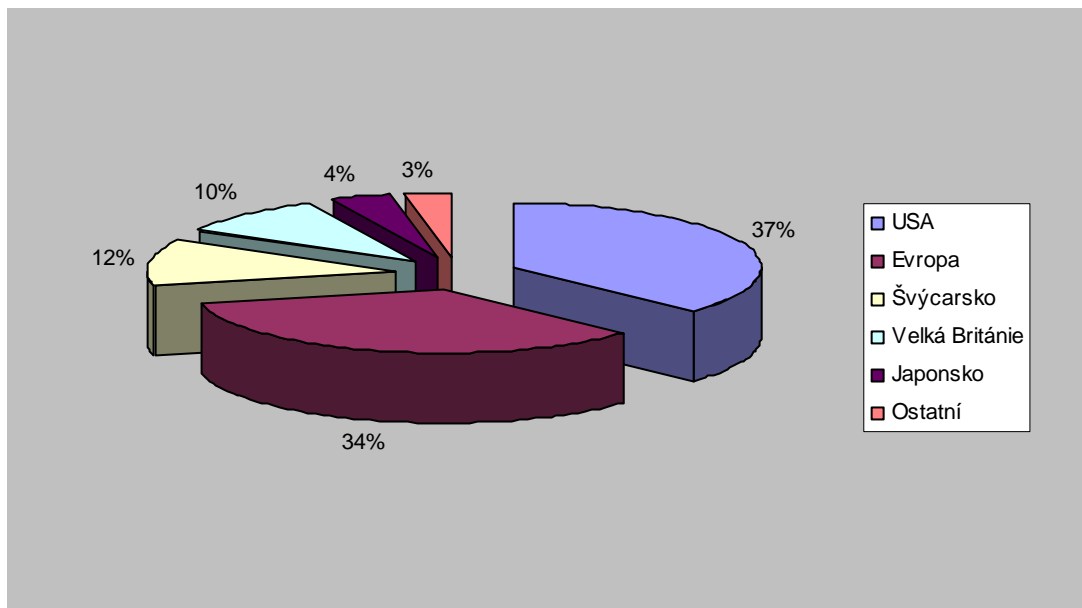
Výkonnost fondu	Kč	Kč p.a.
od založení 27.11.2003	118,19	31,70
za poslední rok	13,25	x
za poslední 3 měsíce	6,46	x

Zdroj: Interní materiál Generali pojišťovny a. s.

Global Life Style C

Tento fond investuje do akcií společností, které podnikají v sektoru spotřeby a trendů životního stylu po celém světě. Cílem je vytvářet zhodnocení kapitálu v dlouhém období s orientací na středně dlouhodobý vývoj sektorů. Nejvyšší zastoupení v portfoliu mají USA, Anglie, Švýcarsko, Francie a další nejvyspělejší země světa a sektory potravinářský průmysl, maloobchod a zboží dlouhodobé spotřeby.

Obr. 7. Graf zobrazující strukturu portfolia fondu k 31. 8. 2006

Zdroj: Interní materiál Generali pojišťovny a. s.

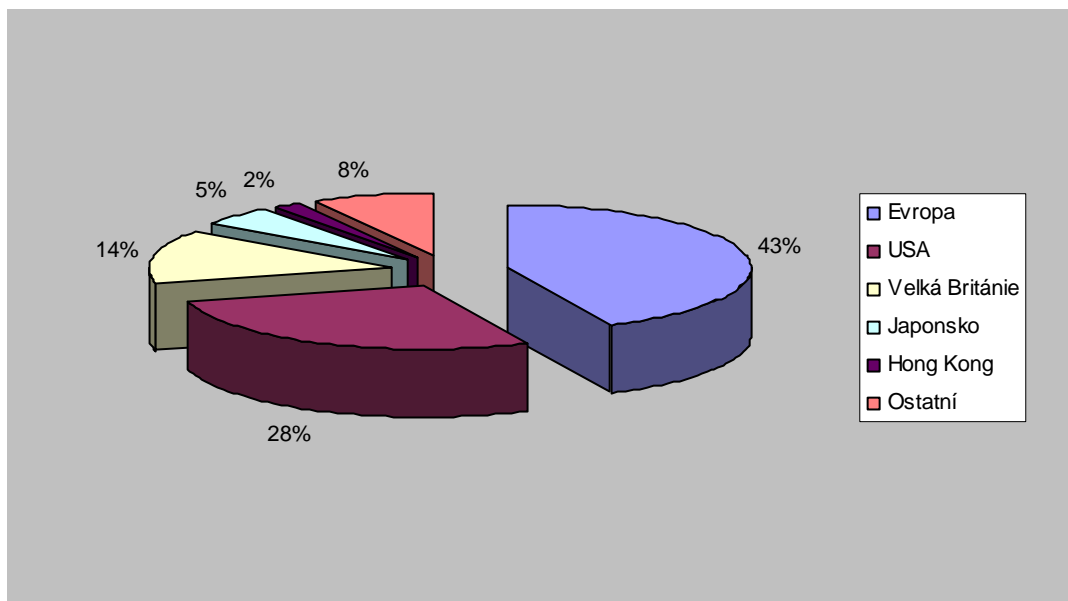
Tab. 12. Výkonnost fondu od jeho založení

Výkonnost fondu v %	Kč	Kč p.a.
od založení 15. 9. 2004	5,94	2,93
za poslední rok	-2,75	x
za poslední 3 měsíce	3,04	x

Zdroj: Interní materiál Generali pojišťovny a. s.

Fond investuje do akcií společností, které se zaměřují na zpracování omezených přírodních surovin a působí v primárním sektoru energetiky, spotřeby a telekomunikací po celém světě. Cílem je generovat zhodnocení kapitálu v dlouhém období s orientací na středně a dlouhodobý vývoj sektorů. Nejvyšší zastoupení v portfoliu mají země USA, Anglie, Německo a Francie a sektory energetika, telekomunikace a spotřeba.

Obr. 8. Graf zobrazující strukturu portfolia fondu k 31. 8. 2006

Zdroj: Interní materiál Generali pojišťovny a. s.

Tab. 13. Výkonnost fondu od jeho založení

Výkonnost fondu v %	Kč	Kč p.a.
od založení 6. 5. 2004	37,84	17,40
Za poslední rok	14,85	x
za poslední 3 měsíce	2,12	x

Zdroj: Interní materiál Generali pojišťovny a. s.

12.6 Srovnávací propočet Generali LIFE

Variabilní životní pojištění Generali LIFE, uvažované výnosy ve výši 4 %, zdanění výnosů 15 % (srážková daň).

12.6.1 při splátce 1 000 Kč nebo 1 500 Kč

- snížení základu daně o 1 000 Kč měsíčně, roční daňová úspora podle daňového pásma

15 %	1 800 Kč
20 %	2 400 Kč
25 %	3 000 Kč
32 %	3 840 Kč

Detailní propočet při platbě 1 000 Kč měsíčně a 15 % daňové úspore po dobu 20 let:

- zaplacené pojistné	240 000 Kč
- výnosy	59 000 Kč
- daň s výnosů	9 000 Kč
- daňová úspora	36 000 Kč
- celkem k výplatě	326 000 Kč

Další srovnávací propočty byly provedeny obdobně a jejich výsledky jsou uvedeny ve srovnávací tabulce.

12.7 Srovnávací propočet investičního životního pojištění

Investiční životní pojištění, uvažované výnosy ve výši 6 %, zdanění výnosů 15 % (srážková daň),

12.7.1 při splátce 1 000 Kč nebo 1 500 Kč

- snížení základu daně o 1 000 Kč měsíčně, roční daňová úspora podle daňového pásma

15 %	1 800 Kč
20 %	2 400 Kč
25 %	3 000 Kč
32 %	3 840 Kč

Detailní propočet při platbě 1 000 Kč měsíčně a 15 % daňové úspore po dobu 20 let:

- zaplacené pojistné	240 000 Kč
----------------------	------------

- výnosy	126 000 Kč
- daň s výnosů	19 000 Kč
- daňová úspora	36 000 Kč
- celkem k výplatě	383 000 Kč

Další srovnávací propočty byly provedeny na stejném principu a jejich výsledky jsou uvedeny ve srovnávací tabulce.

13 SROVNÁVACÍ TABULKA

Výnosové procenta:

Generali Life:	4 %
Investiční životní pojištění:	6 %
Penzijní fond:	3 %
Stavební spoření:	2, 10 % (dle internetové kalkulačky Wüstenrot)
Zdanění:	15 %

Srovnávací tabulka, která vychází z předešlých propočtů je uvedena v příloze PI.

13.1 Komentář k srovnávací tabulce

Za základ porovnání výnosnosti jednotlivých produktů bylo zvoleno stavební spoření. Z výše uvedeného srovnání vyplývají následující zjištění (šedě vybarvené buňky zobrazují hodnoty lepší než u stavebního spoření).

Z hlediska výnosnosti jsou si stavební spoření, penzijní připojištění a kapitálové životní pojištění hodně blízké, nicméně jako nejvýnosnější se jeví investice do penzijního připojištění, které přináší stabilní výnos, státní příspěvky a relativní bezpečí investice. V tisku se čas od času objevují spekulace, že penzijní připojištění je vhodnější pro starší lidi, neboť státní podpora, kterou inkasují v prvních letech spoření není rozmělněna v letech budoucích (50 % státní příspěvek v posledním roce znamená 50 %, zatímco 50 % státní příspěvek v předposledním roce znamená roční výnos 25 %, atd.) a že tedy tento typ spoření není vhodný pro mladé lidi. Jak však vidíme z výnosového procenta uvedeného v tabulce, platí, že čím delší je investice v penzijním připojištění, tím je celková výnosnost vyšší.

Kapitálové životní pojištění Generali Life je v porovnání se stavebním spořením výhodnější s nárůstem své dlouhodobosti a ve spojení s daňovými úlevami. Je tedy rozhodně vhodnou metodou spoření a i v případech, kdy na ostatní produkty mírně ztrácí, není rozdíl zásadní, zvláště přihlédneme-li k určitým kladům životního pojištění. Těmi jsou zejména možnosti částečných výběrů v zásadě kdykoliv v průběhu trvání pojištění, které nemají dopad na získané daňové úlevy. Tuto volnost v nakládání s finančními

prostředky penzijní spoření nenabízí, u stavebního spoření je možnost beze ztráty s penězi nakládat omezena jeho šestiletým cyklem. Možnost rozšíření spoření o pojistnou ochranu je také velmi důležitá, neboť životní pojištění pak má schopnost zajistit dostatek finančních prostředků pokud se klient dostane do plného invalidního důchodu, utrpí úraz s trvalými následky, dlouhodobě onemocní, atd. Také zajištění rizika smrti má svůj význam, zejména pro klienty s dětmi (zajištění bydlení, studia, ...), nebo jako finanční zajištění osamocené partnera. Významná je také možnost přerušování placení pojistného či jeho úplné zastavení, tzv. redukce pojistné smlouvy.

Jako nejzajímavější se však v uvedeném porovnání jeví investiční životní pojištění. Zejména v dlouhodobém časovém horizontu a s využitím daňových úlev je i při střízlivém odhadu výnosu 6 % nejvýnosnější. Z hlediska dostupnosti finančních prostředků během pojištění a možnosti doplnění pojistné ochrany pro různá rizika je podobné s kapitálovým pojištěním. Navíc je zde možnost investování do jednotlivých typů fondů a jejich kombinací, případně přemístění již investovaných prostředků do jiných fondů. Zejména pro mladší generaci tak může být investiční pojištění velmi výhodné s relativně malým rizikem.

Podle výše částky, kterou by chtěl klient spořit a podle jeho očekávání dostupnosti finančních prostředků byla zřejmě vhodná kombinace různých způsobů spoření. To platí zejména v případech, kdy klient chce investovat vyšší částky.

ZÁVĚR

Každá z vybraných forem spoření má své výhody i nevýhody. Nedá se tudíž jednoznačně říci, že určitá forma spoření je stoprocentně nejvýhodnější, protože při posuzování musí být zohledněni i jiná hlediska, která jsou specifická pro vybrané produkty. Proto byly v práci zadány určité parametry, aby bylo možné vybrané formy spoření srovnat.

Jak vyplývá ze srovnávací tabulky, kapitálové životní pojištění se jeví oproti jiným produktům jako méně výhodné, ale s nárůstem dlouhodobosti lze i s tímto produktem spořit. Velmi dobře se však dá spořit s investičním životním pojištěním, přičemž výhodou je určitě i možný výběr podílových fondů, tzn. možnost volby nakládání s penězi.

Na straně druhé, je zřejmé, že stavební spoření a penzijní připojištění jsou výhradně produkty spořicími. Životní pojištění je zejména produktem, který má zajistit pojistnou ochranu, i když i to, kolik chce klient spořit a na kolik se chce pojistit může svým rozhodnutím ovlivnit. Výhodná by určitě byla kombinace různých typů spoření, což v současnosti již některé instituce klientům nabízí.

Společnosti bych doporučila zajištění vzdělávání pojišťovacích poradců, tak aby byli schopni dobře klienty informovat o možnosti spoření a o spořicí složce životního pojištění, a nejenom se pokoušeli je přesvědčit o uzavření někdy nevyhovující smlouvy.

Dále by mohlo být užitečné vytvoření počítačového programu, který by byl nápomocen pojišťovacím agentům při poskytování informací o možnostech spoření s životním pojištěním. A to například ve formě tabulky, kdy by byla naspořená částka vyčíslena při zadaných parametrech.

Tato práce má také sloužit pojišťovacím poradcům při prodeji životního pojištění, jako argument, že i s životním pojištěním se dá docela dobře spořit. Doufám, že bude tedy pro i organizaci přínosem.

Při zpracování bakalářské práce jsem postupovala podle zásad pro vypracování, které jsou uvedeny v zadání bakalářské práce.

RESUMÉ

Analysis of selected saving methods is the aim of my bachelor's degree dissertation, namely life insurance scheme, saving in a building society and supplementary pension insurance scheme. With regard to the dissertation aim, I described development of insurance industry, types of life insurance and advantages and disadvantages of life insurance schemes in the theoretical section. Furthermore, the theoretical section includes information about saving in a building society and supplementary pension insurance scheme referring to advantages/ disadvantages thereof.

In practical section, I had to set the basic premises to make comparisons and to set certain parameters so that the saving elements of the individual products can be compared. On the basis of the said premises I assessed life insurance, saving in a building society and supplementary pension insurance from various points of view. In the case of life insurance, only capital life insurance and investment life insurance schemes are included in the practical section. Moreover, I have made calculations for the saving schemes using on-line calculator for life insurance and supplementary pension insurance schemes including on-line calculator of Wüstenrot building society. Saving in a building society was set as the basis for comparing all the products.

On the basis of the said calculations I drafted a comparative table showing advantages of life insurance, saving in a building society and supplementary pension insurance. Comments to the comparative table describe the same.

My bachelor's degree dissertation resulted in the following conclusions: all three saving schemes are very similar. Supplementary pension insurance appears to be the most advantageous method especially in a long-term perspective. I have come to the conclusion that saving in a properly selected life insurance scheme is quite advantageous as well. Saving in capital life insurance scheme is less advantageous, but clients of investment life insurance have considerably better opportunities. Final section includes recommendations for Generali pojišťovna a.s., in particular recommendations concerning education of insurance consultants and creation of a new software to compare the saving elements and saving advantages. I expect that my work will be used in the company, in particular as an argument for insurance consultants in concluding contracts for life insurance with a saving element.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] CIPRA, T. Pojistná matematika. 1. vyd. Praha : Ekopress, 1999. 398 s.
ISBN 80-861-1917-3.
- [2] ČÁMSKÝ, F. Pojistná matematika v životním a neživotním pojištění. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 115 s. ISBN 80-210-3385-1.
- [3] ČEJKOVÁ, V. Pojišťovnictví. 1. vyd. Brno : Ekonomicko-správní fakulta MU, 1999. 177 s. ISBN 80-210-1637-X.
- [4] DAŇHEL, J. Kapitoly z pojistné teorie. 1. vyd. Praha : Oeconomica, 2002. 139 s. ISBN 80-245-0306-9.
- [5] DOUCHA, R. Stavební spoření. 1. vyd. Praha: Grada, 1995. 95 s.
ISBN 80-716-9182-8.
- [6] DUCHÁČKOVÁ, E. Principy pojištění a pojišťovnictví. 2. vyd. Praha : Ekopress, 2005. 178 s. ISBN 80-86119-92-0.
- [7] HORA, J. Příručka pro zprostředkovatele pojištění. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. 249 s. ISBN 80-7201-488-9.
- [8] MESRŠMÍD, J. Životní pojištění. 1. vyd. Praha : Grada, 2002. 104 s. ISBN 80-247-0146-4.
- [9] PRČÍK, T. Stavební spoření v kostce. 1. vyd. Brno: Era, 2002. 124 s.
ISBN: 80-86517-37-3
- [10] ŠULC, J. Penzijní připojištění. 2. vyd. Praha: Grada, 2004. 196 s.
ISBN 80-247-0772-1.
- [11] TRACHTA, Václav. Životní pojištění a fondy. Právo. 30. září 2006. Inzerce.
- [12] Zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví
- [13] Interní materiál Generali pojišťovny a. s. Příručka pro pojišťovací poradce.
- [14] Interní materiál Generali pojišťovny a. s. Sazebník investičního životního pojištění a doplňkového životního pojištění.

- [15] Interní materiál Generali pojišťovny a. s. Sazebníky Generali Life a Generali Life plus.
- [16] Generali pojišťovna, a. s. [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.generalic.cz>>.
- [17] Fitcentrum: Životní pojištění [online]. Dostupný z WWW:
<http://fincentrum.idnes.cz/poj_zivot.asp/>.
- [18] Česká asociace pojišťoven. Dostupný z WWW: <<http://www.cap.cz/>>.
- [19] Finance: Penzijní připojištění. Dostupný z WWW:
<http://www.finance.cz/home/penzijni_pripojisteni/abecedy/abc17/>.
- [20] Finance: Stavební spoření. Dostupný z WWW:
http://www.finance.cz/home/financovani_bydleni/stavebni_sporeni/stsporeni_1/.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Graf zobrazující počet uzavřených smluv ve 3. čtvrtletí 2006 v %.....	36
Obr. 2. Graf zobrazující strukturu portfolia fondu k 31. 8. 2006	51
Obr. 3. Graf zobrazující strukturu portfolia fondu k 31. 8. 2006	52
Obr. 4. Graf zobrazující strukturu portfolia fondu k 31. 8. 2006	53
Obr. 5. Graf zobrazující strukturu portfolia fondu k 31. 8. 2006	54
Obr. 6. Graf zobrazující strukturu portfolia fondu k 31. 8. 2006	55
Obr. 7. Graf zobrazující strukturu portfolia fondu k 31. 8. 2006	56
Obr. 8. Graf zobrazující strukturu portfolia fondu k 31. 8. 2006	57

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Předepsané běžné pojistné za 1. pololetí 2006 – kompozitní trh (v mil. Kč).....	35
Tab. 2. Počet uzavřených smluv u stavebního spoření, životního pojištění a penzijního fondu ve 3. čtvrtletí 2006.....	36
Tab. 3. Výše státního příspěvku u penzijního připojištění	38
Tab. 4. Úspory na daních u penzijního připojištění.....	39
Tab. 5. Naspořená částka při výnosu 3 %	42
Tab. 6. Výše naspořené částky po 6 letech.....	45
Tab. 7. Výkonnost fondu od jeho založení	51
Tab. 8. Výkonnost fondu od jeho založení	52
Tab. 9. Výkonnost fondu od jeho založení	53
Tab. 10. Výkonnost fondu od jeho založení	54
Tab. 11. Výkonnost fondu od jeho založení	55
Tab. 12. Výkonnost fondu od jeho založení	56
Tab. 13. Výkonnost fondu od jeho založení	57

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Srovnávací tabulka

Příloha P II: Základní pojmy používané u životního pojištění

Příloha P III: Základní pojmy používané v pojišťovnictví

PŘÍLOHA P I: SROVNÁVACÍ TABULKA

V tabulce jsou uvedeny propočty, při kterých jsou zohledněny různé výnosové procenta u produktů, doba spoření, výše měsíční splátky a možné daňové zvýhodnění.

Splátka v Kč	Doba v letech	Zaplaceno v Kč	Generali Life					Investiční životní pojištění					Penzijní fond					Stavební spoření
			0%	15%	20%	25%	32%	0%	15%	20%	25%	32%	0%	15%	20%	25%	32%	
1500	30	540000	816 000	870 000	888 000	906 000	931 000	1 102 000	1 156 000	1 174 000	1 192 000	1 217 000	902 000	956 000	974 000	992 000	1 017 000	847 000
			151%	161%	164%	168%	172%	204%	214%	217%	221%	225%	167%	177%	180%	184%	188%	157%
1000	30	360000	538 000	592 000	610 000	628 000	653 000	726 000	780 000	798 000	816 000	841 000	629 000	656 000	665 000	674 000	686 000	578 000
			149%	164%	169%	174%	181%	202%	217%	222%	227%	234%	175%	182%	185%	187%	191%	161%
1500	25	450000	610 000	655 000	670 000	685 000	706 000	775 000	820 000	835 000	850 000	871 000	697 000	742 000	757 000	772 000	793 000	667 000
			136%	146%	149%	152%	157%	172%	182%	186%	189%	194%	155%	165%	168%	172%	176%	148%
1000	25	300000	402 000	447 000	462 000	477 000	498 000	510 000	555 000	570 000	585 000	606 000	486 000	508 000	516 000	523 000	534 000	449 000
			134%	149%	154%	159%	166%	170%	185%	190%	195%	202%	162%	169%	172%	174%	178%	150%
1500	20	360000	440 000	476 000	488 000	500 000	517 000	528 000	564 000	576 000	588 000	605 000	519 000	555 000	567 000	579 000	596 000	503 000
			122%	132%	136%	139%	144%	147%	157%	160%	163%	168%	144%	154%	158%	161%	166%	140%
1000	20	240000	290 000	326 000	338 000	350 000	367 000	347 000	383 000	395 000	407 000	424 000	361 000	379 000	385 000	384 000	390 000	338 000
			121%	136%	141%	146%	153%	145%	160%	165%	170%	177%	150%	158%	160%	160%	163%	141%

PŘÍLOHA P II: ZÁKLADNÍ POJMY POUŽÍVANÉ U ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

Základní pojmy

Dynamika pojistného (inflační navýšení, indexování) - zvyšování pojistného v závislosti na inflaci, čímž dojde i ke zvýšení smluvně stanovené pojistné částky tak, že se zachová její reálná hodnota.

Odbytné (odkupné) - částka, na niž má nárok ten, kdo s pojišťovnou uzavřel pojistnou smlouvu, a to na základě jeho žádosti o zrušení životního pojištění při splnění stanovených podmínek.

Oprávněná osoba (obmyšlený) - fyzická nebo právnická osoba, kterou ten, kdo uzavírá s pojišťovnou pojistnou smlouvu, má právo určit, a které má smrtí pojištěného (nebo i za jiných okolností) vzniknout právo na pojistné plnění.

Podíl na zisku - pojišťovny poskytují podíl na zisku, popř. podíl na výnosech z umístění finančních prostředků nebo tzv. valorizaci, a to v závislosti na dosažených hospodářských výsledcích.

PŘÍLOHA P III: ZÁKLADNÍ POJMY POUŽÍVANÉ V POJIŠŤOVNICTVÍ

Asistence

Komplexní zabezpečení potřeb klienta pojistitelem při jeho cestách mimo trvalé bydliště, zejména do zahraničí. Do služeb asistence patří např. odvoz do hotelu po nehodě, obstarání opravy poškozeného vozidla, zabezpečení zvláštní péče ve zdravotnickém zařízení a další služby podobného charakteru.

Bonifikace

Pojistně technický nástroj úpravy pojistných podmínek v závislosti na povaze pojistitelem přebíraného rizika. Z pojistně matematického hlediska se jedná o nástroj vyrovnání rozptylu v nedostatečně homogenním statistickém souboru.

Bonifikace zpravidla znamená zainteresování pojištěného subjektu na skutečném škodním průběhu pojištění a poskytuje se buď ve formě slevy na pojistném nebo ve formě zvýhodněného pojistného plnění.

Denní odškodné

Tento termín se používá v úrazovém pojištění a týká se pojistného plnění za dobu nezbytného léčení následků úrazu. Jde o částku tohoto plnění připadající na jeden den léčení.

Nárok na toto plnění však vzniká, pokud celková doba léčení je delší než minimální doba léčení stanovená v pojistných podmínkách či v pojistné smlouvě.

Doba nezbytného léčení

Časový úsek, který je třeba ke zhojení nebo ustálení tělesného poškození způsobeného úrazem. Výše pojistného plnění za dobu nezbytného léčení se stanoví ze sjednané pojistné částky procentem určeným v tabulkách v závislosti na průměrné (či přiměřené) době nezbytného léčení daného úrazu.

Franšíza

Dohodnutá peněžní částka, kterou se pojištěný podílí na pojistné události. Stanoví se pevnou částkou, procentem, anebo jejich kombinací.

Rozeznáváme franšízu odčetnou (spoluúcast) a franšízu integrální. Franšíza odčetená (spoluúcast) se vždy odečítá od celkové výše plnění. Do její výše se plnění neposkytuje. Franšíza integrální se od plnění neodečítá, do její výše se však plnění neposkytuje.

Podíl na zisku

Pojistitelé zejména u životních a důchodových pojištění poskytují podíl na zisku, popř. podíl na výnosech z finančního umístění prostředků rezerv nebo tzv. valorizaci, a to v závislosti na dosažených hospodářských výsledcích.

Podpojištění

Stav, kdy pojistná částka dohodnutá v pojistné smlouvě je nižší, než je pojistná hodnota pojištěného majetku.

Pojistitel

Subjekt, k jehož předmětu podnikání patří provozovat pojišťovací činnost na základě povolení Ministerstva financí. Má zejména právo na pojistné a povinnost vyplatit pojistné plnění v případě pojistné události.

Pojistka

Písemné potvrzení pojistitele o uzavření pojistné smlouvy.

Pojistná částka

V pojistné smlouvě dohodnuté nejvyšší plnění z pojistné události, event. z několika pojistných událostí za určité časové období. Může být využívána i jako základ pro výpočet pojistného. V pojištění osob je základem pro stanovení výše pojistného plnění.

Pojistná smlouva

Právní dokument vytvořený písemnou formou, jehož obsahem jsou smluvní ujednání a podmínky pojistného vztahu, které jsou závazné pro smluvní strany. Pojistnou smlouvu

lze též definovat jako dvoustranný právní úkon, na jehož základě vzniká a trvá smluvní pojištění.

Pojistné

Úplata za poskytování pojistné ochrany. Pojistné je obvykle placeno opakovaně v dohodnutých pojistných obdobích (běžné pojistné) nebo u některých pojištění najednou za celou pojistnou dobu (jednorázové pojistné). Pojistné je povinen platit pojistník.

Pojistník

Ten, kdo uzavřel s pojistitelem pojistnou smlouvu. Má právo dispozice s pojistnou smlouvou a povinnost platit pojistné.

Pojištěný

Ten, na jehož majetek, život, zdraví nebo odpovědnost za škodu se pojištění vztahuje. V případě pojistné události má právo na pojistné plnění, není-li stanoveno jinak.

Poškozený

Ten, kdo utrpěl škodu, za kterou jiný podle platných právních předpisů odpovídá.

Připojištění

Pojištění, které lze sjednat jednou pojistnou smlouvou s jiným (hlavním) typem pojištění. S tímto hlavním typem pojištění však netvoří jeden celek.

Smluvní ujednání

Pro smluvní strany závazná ustanovení pojistné smlouvy specifikující konkrétní pojistný vztah v návaznosti na pojistné podmínky i s povolenými odchylkami.

Škodná událost

Skutečnost, ze které vzniká škoda a která by mohla být důvodem vzniku pojistné události.

Technické rezervy

Představují hodnotu budoucích úhrad předpokládaných závazků pojišťovny vyplývajících z uzavřených pojištění. Pro stanovení předpokládaných závazků se využívá zejména pojistně matematických metod. Právní úprava je obsažena v zákoně č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů (§ 13 a násl.).

Trvalé následky úrazu

Tento termín se používá v úrazovém pojištění a představuje trvalé poškození zdraví, které spočívá v anatomické nebo funkční ztrátě či poškození údu, orgánu nebo jeho části. Pojistné plnění za trvalé následky úrazu se stanoví na základě hodnocení jejich rozsahu příslušným procentem z dohodnuté pojistné částky.

Vinkulace pojištění

Vázání výplaty pojistného plnění na dohodnuté podmínky, zpravidla ve prospěch věřitele pojištěného. Jde o zastavení pohledávky, jejímž předmětem je pojistné plnění.

Zproštění od placení pojistného

Stanoví-li tak pojistné podmínky, je pojistník zproštěn povinnosti platit pojistné, aniž je tím dotčena výše pojistného plnění v případě pojistné události nebo existence pojištění. Nejčastěji se však vyskytuje v pojištění osob, a to v životním pojištění a výjimečně i v úrazovém pojištění, je-li připojištěním k životnímu pojištění. Obvykle je tento nárok podmíněn přiznáním plné invalidity - nestačí pouze přiznání částečné invalidity.

U některých pojišťoven je podmínkou pro přiznání tohoto nároku pouze invalidita, která vznikla následkem úrazu.

Řada pojišťoven však přiznává nárok na zproštění od placení pojistného, když je příčinou plné invalidity úraz nebo nemoc. V případě invalidity v důsledku nemoci se však vyžaduje, aby k jejímu přiznání došlo až po určité čekací době, obvykle po dvou letech od počátku pojištění.

